

BIJLAGE 1

Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot vaststelling van de gewestelijke instandhoudingsdoelstellingen voor Europees te beschermen soorten en habitats

Besluit van de Vlaamse Regering tot principiële vaststelling van gewestelijke instandhoudingsdoelstellingen voor Europees te beschermen soorten en habitats

DE VLAAMSE REGERING,

Gelet op het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijke milieu, artikel 7, gewijzigd bij de decreten van 19 juli 2002 en 12 december 2008, artikel 8, artikel 13, §1, zoals gewijzigd bij het decreet van 19 juli 2002 en 7 december 2007, artikel 36ter, ingevoegd bij het decreet van 19 juli 2002 en gewijzigd bij de decreten van 19 mei 2006 en 27 april 2007, en artikel 51, vervangen bij het decreet van 19 juli 2002;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 3 april 2009 betreffende de aanwijzing Speciale Beschermingszones en de vaststelling van instandhoudingsdoelstellingen;

Gelet op het advies van de Inspectie van Financiën, gegeven op <datum>;

Gelet op het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor de begroting, gegeven op <datum>;

Gelet op het advies van de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen, gegeven op <datum>;

Gelet op het advies van de SERV, gegeven op <datum>;

Gelet op het advies van de Strategische Adviesraad voor Landbouw en Visserij, gegeven op <datum>;

Gelet op het advies van de Raad van State, gegeven op <datum>, met toepassing van artikel 84, §1, eerste lid, 1°, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State;

Overwegende dat het ontwerprapport, vermeld in artikel 5 van het voormelde besluit van de Vlaamse Regering, werd ontworpen door de bevoegde administraties en dat dit ontwerp bezorgd is aan de bevoegde minister;

Overwegende dat, overeenkomstig de bepalingen van artikel 6, § 1, eerste lid van voormeld besluit van de Vlaamse Regering, de bevoegde minister de op grond van artikel 3 van hetzelfde besluit ingestelde overleggroep over dit ontwerprapport heeft gehoord op 22 en 30 april 2009;

Overwegend dat de bevoegde administraties, op grond van de besprekingen bij dit overleg, het bewuste ontwerprapport, vermeld in artikel 5 van voormeld besluit van de Vlaamse Regering, hebben afgewerkt en het rapport aldus hebben overhandigd aan de bevoegde minister op 8 mei 2009;

Overwegende dat dit rapport alle componenten bevat die vereist zijn op grond van in artikel 5 van voormeld besluit van de Vlaamse Regering;

Overwegende dat de bevoegde minister, overeenkomstig de bepalingen van artikel 6, § 1, eerste lid, van het hiervoor vermelde besluit, door middel van voorlegging van dit ontwerpbesluit en het hiervoor vermelde rapport, op 25 mei 2009 het voorontwerp van de gewestelijke instandhoudingsdoelstellingen heeft vastgesteld;

Op voorstel van de Vlaamse minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur;

Na beraadslaging,

BESLUIT:

Artikel 1. Overeenkomstig de bepalingen van artikel 6, § 1, van het besluit van de Vlaamse Regering van 3 april 2009 betreffende de aanwijzing van Speciale Beschermingszones en de vaststelling van instandhoudingsdoelstellingen worden de gewestelijke instandhoudingsdoelstellingen, vermeld in de bijlage, die bij dit besluit is gevoegd, op basis van het rapport vermeld in artikel, 5, § 1, van hetzelfde besluit, principieel vastgesteld;

Art. 2. De uitvoering van de instandhoudingsdoelstellingen voor de Europees te beschermen habitats en soorten, behoudens de soorten van bijlage III van decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijke milieu, gebeurt prioritair binnen de speciale beschermingszones. Zonder afbreuk te doen aan de bepalingen van artikel 9, §1 van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijke milieu, zoals gewijzigd bij de decreten van 19 juli 2002 en 12 december 2008, en artikel 36ter, §1, en 2, van hetzelfde decreet, zoals gewijzigd de decreten van 19 mei 2006 en 27 april 2007, kunnen bijkomende instandhoudingsmaatregelen in het kader van dit besluit buiten de speciale beschermingszones enkel worden voorzien op voorwaarde dat er rekening wordt gehouden met de geldende plannen van aanleg of ruimtelijke uitvoeringsplannen en, in voorkomend geval, na overleg met de overleggroep, vermeld in artikel 3 van het besluit van de Vlaamse Regering van 3 april 2009 betreffende de aanwijzing speciale beschermingszones en de vaststelling van instandhoudingsdoelstellingen. Bij voorrang wordt er, bij het nemen van deze maatregelen, gebruik gemaakt van de bestaande instrumenten.

Art. 3. Na de definitieve goedkeuring van de instandhoudingsdoelstellingen voor de Europees te beschermen gebieden in uitvoering van de Habitatrichtlijn, overeenkomstig de bepalingen van artikel 9 van het besluit van de Vlaamse Regering van 3 april 2009 betreffende de aanwijzing van speciale beschermingszones en de vaststelling van instandhoudingsdoelstellingen, kan de Vlaamse Regering de gewestelijke instandhoudingsdoelstellingen, vermeld in artikel 1 van dit besluit, evalueren en bijsturen in het licht van de goedgekeurde instandhoudingsdoelstellingen van de Europees te beschermen gebieden en de dan gekende stand van de wetenschap.

De bevoegde minister bereidt dit voor, in voorkomend geval na overleg met de overleggroep, vermeld in artikel 3 van het besluit van de Vlaamse Regering van 3 april 2009 betreffende de aanwijzing speciale beschermingszones en de vaststelling van instandhoudingsdoelstellingen.

Art. 4. In bijlage I van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijke milieu, zoals gewijzigd bij de decreten van 19 juli 2002 en 12 december 2008, worden de volgende wijzigingen aangebracht in de tabel:

- 1° tussen de rij "3150 Van nature eutrofe meren met vegetatie van het type Magnopotamion of Hydrocharition" en de rij "3260 Submontane en laagland rivieren met vegetaties behorend tot het Ranunculion fluitans en het Callitricho-Batrachion" wordt de rij "3160 Dystrofe natuurlijke poelen en meren" ingevoegd;
- 2° tussen de rij "3260 Submontane en laagland rivieren met vegetaties behorend tot het Ranunculion fluitans en het Callitricho-Batrachion" en de rij "4010 Noord-Atlantische vochtige heide met Erica tetralix" wordt de rij "3270 Rivieren met slikoevers met vegetaties behorend tot het Chenopodietum rubri p.p. en Bidention p.p." ingevoegd;
- 3° tussen de rij "5130 Juniperus communis-formaties in heidevelden of op kalkgrasland" en de rij "6210 Droge halfnatuurlijke graslanden en struikvormende facies op kalkhoudende (Festuco-Brometalia) (*gebieden waar zeldzame orchideeën groeien)" wordt de rij "6120 * Kalkminnend grasland op dorre zandbodem" ingevoegd;
- 4° de woorden "Asperulo-Fagetu" worden vervangen door de woorden "Asperulo-Fagetum";
- 5° tussen de rij "9130 Beukenbossen van het type Asperulo-Fagetu" en de rij "9160 Sub-Atlantische en midden-Europese wintereikenbossen of eikenhaagbeukbossen behorend tot het Carpinion-betuli" wordt de rij "9150 Midden-Europese kalkminnende beukenbossen behorend tot het Cephalanthero-Fagetum" ingevoegd.

Art. 5. De Vlaamse minister, bevoegd voor de landinrichting en het natuurbehoud, is belast met de uitvoering van dit besluit.

Brussel, <datum>,

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Kris PEETERS

De Vlaamse minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur,

Hilde CREVITS

Bijlage. De gewestelijke instandhoudingsdoelstellingen, vermeld in artikel 1

Leeswijzer

Deze bijlage is onderverdeeld in drie hoofdstukken:

1. Gewestelijke instandhoudingsdoelstellingen voor de Europees te beschermen habitats,
2. Gewestelijke instandhoudingsdoelstellingen voor de Europees te beschermen soorten,
3. Gewestelijke instandhoudingsdoelstellingen voor de Europees te beschermen vogelsoorten.

Het eerste hoofdstuk beschrijft de gewestelijke instandhoudingsdoelstellingen voor de habitats van bijlage I van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu (het Natuurdecreet).

Het tweede hoofdstuk beschrijft de gewestelijke instandhoudingsdoelstellingen voor de soorten van bijlage II en III van het Natuurdecreet.

Het derde hoofdstuk beschrijft de gewestelijke instandhoudingsdoelstellingen voor de vogelsoorten van bijlage IV van het Natuurdecreet en de niet in bijlage IV van dit decreet genoemde en op het grondgebied van het Vlaamse Gewest geregeld voorkomende trekvogels. Het hoofdstuk is ook op deze wijze onderverdeeld.

De gewestelijk instandhoudingsdoelstellingen voor habitats

Gewestelijke instandhoudingsdoelstellingen zijn, volgens besluit van de Vlaamse Regering van 3 april 2009 betreffende de aanwijzing Speciale Beschermingszones en de vaststelling van instandhoudingsdoelstellingen, de verbeter- of behoudopgaven voor het behouden, herstellen of ontwikkelen van een gunstige staat van instandhouding op Vlaams niveau van in het Vlaamse Gewest voorkomende Europees te beschermen habitats

De Europees te beschermen habitats zijn de habitats van bijlage I van het Natuurdecreet.

Volgens artikel 2, 36° van het Natuurdecreet wordt de staat van instandhouding van een habitat als gunstig beschouwd wanneer:

- het natuurlijke verspreidingsgebied van de habitat en de oppervlakte van die habitat binnen dat gebied stabiel zijn of toenemen;
- de nodige specifieke structuur en functies voor behoud op lange termijn bestaan en in de afzienbare toekomst vermoedelijk zullen blijven bestaan;
- de staat van instandhouding van de voor die habitat gunstige typische soorten gunstig is.

De gewestelijk instandhoudingsdoelstellingen voor elk Europees te beschermen habitat wordt daarom beschreven aan de hand van een tabel (zie Tabel 0-1) die per habitat de doelstelling aangeeft voor het areaal, voor de oppervlakte en voor de kwaliteit ervan.

- Met het areaal wordt bedoeld het natuurlijke verspreidingsgebied van de habitat. Dit komt ruwweg overeen met de ruimtelijke grenzen waarbinnen de habitat voorkomt. Dit is niet hetzelfde als de concrete plekken waar de habitat voorkomt. Het is de oppervlakte van de kleinst mogelijke ruimte waarbinnen de alle gekende plekken habitat voorkomen of de habitat verwacht kan worden.
- Met de oppervlakte wordt bedoeld de som van de oppervlakte van elke plek habitat die voorkomt in Vlaanderen.
- Met de kwaliteit wordt bedoeld het amalgaam van specifieke structuren en functies en de typische soorten. De habitatstructuur en habitatfuncties verschillen sterk tussen habitattypen. Het gaat altijd over ecologische processen die essentieel zijn voor het functioneren van een goed ontwikkeld habitat. Voor bossen is er bijvoorbeeld sprake over natuurlijke verjonging, gevarieerde ouderdomsstructuur, nutriëntencycli en aanwezigheid van dood hout. Voor waterafhankelijke systemen is het ecohydrologische regime essentieel, zodat verstoring daarvan ongunstig kan zijn. Versnippering kan in sterke mate het functioneren van habitats

beïnvloeden en moet bijgevolg een onderdeel zijn bij het bepalen van specifieke structuren en functies. Typische soorten zijn die soorten die karakteristiek zijn voor de goed ontwikkelde vormen van het habitat.

Tabel 0-1. Model van gewestelijke instandhoudingsdoelstellingen voor een Europees te beschermen habitat. Het doel wordt weergegeven in overeenstemming met Tabel 0-2.

thema	doel	toelichting
Areaal		
Oppervlakte		
Kwaliteit		

Tabel 0-2. Legende voor de weergave van het doel in Tabel 0-1.

Legende areaaldoelstelling bij habitats	
=	behoud van het huidige areaal
↑	uitbreiding van het huidige areaal
Legende oppervlakedoelstelling bij habitats	
=	behoud van de huidige oppervlakte
↑	uitbreiding van de huidige oppervlakte
=(↓)	behoud van de huidige oppervlakte, waarbij enige afname ten gunste van ander Europees te beschermen habitats en soorten in een lokale ongunstige staat van instandhouding is toegestaan
Legende kwaliteitsdoelstelling bij habitats	
=	behoud kwaliteit
↑	verbetering kwaliteit

Bij de toelichting van het doel voor de oppervlakte of het areaal wordt met uitbreiding of behoud een concrete uitbreiding bedoeld ten opzichte van de kennis zoals deze op 17 april 2009 voorhanden is over oppervlakte of areaal of het behoud van die huidige situatie.

De in de toelichting voorgestelde oppervlakedoelen zijn minimale oppervlaktes die enkel rekening houden met de ecologische functie. Naargelang de aard en omvang van het vooropgestelde, duurzame medegebruik van natuur en bos (sociale functie, economische functie, ...) of de te vervullen ecosysteemdiensten moet daarvoor bijkomende oppervlaktes - naast de voorgestelde oppervlakedoelen - worden voorzien.

De oppervlaktetoe name zal gerealiseerd worden door enerzijds omvorming en anderzijds uitbreiding. Met omvorming wordt hier in de eerste plaats de bijsturing van het beheer van bestaande natuur- en bos gebieden, bedoeld. Dit kan bijvoorbeeld door de omvorming van bestaande bossen naar een bostype dat voorkomt op de lijst van Europees te beschermen (bos)habitats. Dit zal gerealiseerd worden op een termijn van verscheidene decennia door het toepassen van de Criteria Duurzaam Bosbeheer. Deze Criteria Duurzaam Bosbeheer zijn sowieso verplicht in het Vlaams Ecologisch Netwerk. Daarnaast wordt onder omvorming ook het aanpassen van het beheer in de erkende reservaten en de overheidsdomeinen verstaan waardoor een toename van de oppervlakte aan Europees te beschermen habitats kan worden gerealiseerd. Uitbreiding daarentegen is de concrete, extra toename aan Europees te beschermen habitats, naast de omvorming, via ondermeer het toepassen van het stimulerend natuur- en bosbeleid en via het in beheer nemen als erkend reservaat of natuurdomein.

Voor de berekening van de extra benodigde oppervlakte habitats moet ook duidelijk zijn dat afhankelijk van de toestand van het natuurlijk milieu (abiotische elementen, ruimtelijke en landschappelijke samenhang, ...) de benodigde oppervlakte-uitbreiding voor een habitat kan verschillen. Bijvoorbeeld in het geval van een slechte milieukwaliteit of versnippering is de benodigde oppervlakte-uitbreiding van een habitat groter. Indien een habitat niet goed gebufferd is en niet ingebed ligt in een groter natuurnetwerk is de benodigde extra oppervlakte ook groter. De vork van voorgestelde minima en maxima van oppervlakte-uitbreiding kent dan ook een dubbele oorspong:

- volgens de stand van de wetenschap is het voor habitats niet mogelijk om de benodigde oppervlakte voor het volwaardig functioneren van een habitat in een exact cijfer uit te drukken. Meestal vindt dit plaats via een oppervlaktevork;
- het al of niet ingebed zijn in een groter geheel. Een habitat dat goed gebufferd is en waarvan de omgevingskwaliteit goed is, behoeft op zich meestal een kleinere oppervlakte-uitbreiding om tot een gunstige staat van instandhouding te komen.

In de toelichting van het doel op vlak van kwaliteit wordt een korte omschrijving van het globale doel gegeven aan de hand van op te lossen knelpunten. Het globale behoud of de globale verbetering van de kwaliteit is echter vooral afhankelijk van de concrete lokale situatie en kan daarom vele vormen aannemen. De op te lossen knelpunten van een eventuele lijst zijn niet per definitie van toepassing voor elke concrete habitatvlek. De (potentiële) achteruitgang van de kwaliteit kent vele mogelijke oorzaken: verstoring van de waterhuishouding (bijvoorbeeld verdroging, wijziging van het overstromingsregime), vervuiling (bijvoorbeeld verzuring, eutrofiëring, zware metalen), versnippering, niet-afgestemd menselijke gebruik (bijvoorbeeld onaangepaste betreding, verstoring) en afhankelijk van het vegetatietype vegetatiewijziging (bijvoorbeeld verbossing, verzuivering, vergrassing). De verbetering van de kwaliteit of het bewaren ervan houdt in dat deze oorzaken moeten worden weggenomen op zoveel mogelijk plaatsen zodat over een voldoende grote oppervlakte de habitat een voldoende goede kwaliteit kent om duurzaam in stand gehouden te kunnen worden.

In de toelichting van het kwaliteitsdoel wordt aangegeven welke de verbeter- en behoudopgaven op vlak van kwaliteit zijn. Dit gebeurt aan de hand van kernbegrippen, die hieronder toegelicht worden.

1. De **verstoring van de waterhuishouding** kan worden opgelost onder meer door het herstel van de natuurlijke hydrologie (waaronder de grondwaterinvoed) of door een aangepaste hydrologie, door het verminderen van de ont- en afwatering, door het herstel van of het aanpassen aan het natuurlijk peilregime en/of overstromingsregime of –dynamiek.
2. De **ongunstige waterkwaliteit** kan worden opgelost door onder meer het herstellen van een voor het habitat goede waterkwaliteit, door het voorkomen, verminderen of stopzetten van rechtstreekse en/of diffuse lozingen en overstorten, door het herstel van de structuurkwaliteit of de geschikte morfologie van waterlopen en -lichamen, door het herstel van de hydrodynamische en hydrochemische randvoorwaarden; in het geval van een goede waterkwaliteit ligt de nadruk op het behoud van die goede waterkwaliteit, het behoud of herstel van de structuurkwaliteit of de geschikte morfologie.
3. De **eutrofiëring** en/of **verzuring** kan worden opgelost door onder meer het vermijden van voedselaanrijking, door het beperken van de (naburige) bemesting, door het realiseren van effectgerichte maatregelen zoals het afvoeren organisch materiaal of slib, door het aanleggen van oeverzones en/of bufferstroken.
4. **Vervuiling** kan worden opgelost door onder meer het opheffen of beperken van de bronnen van vervuiling, door bodemsanering, door het terugdringen van het gebruik van mogelijke vervuilende stoffen zoals pesticiden, door een effectgericht beheer.
5. **Versnippering** kan worden opgelost door onder meer het lokaal uitbreiden van het habitat, door het met elkaar verbinden van bestaande habitatvlekken om te komen tot een minimale oppervlakte nodig voor een lokaal goede staat van instandhouding of door het opheffen van migratieknelpunten of –barrières voor de typische soorten.
6. **Niet afgestemd menselijk gebruik** kan worden opgelost door onder meer een aangepaste inrichting en/of beheer van een gebied, door het creëren van rustgebieden en/of het reguleren van de toegankelijkheid, door het beperken van overbetreding of door bepaalde activiteiten bijvoorbeeld te verplaatsen of al dan niet tijdelijk af te bouwen, door het afstemmen van een maairegime.
7. Het **ontbreken van de natuurlijke dynamiek** kan worden opgelost door onder meer het herstellen van of het creëren van ruimte voor de noodzakelijke natuurlijke dynamiek voor processen zoals erosie, sedimentatie, successie, zandverstuivingen of de knelpunten die deze dynamiek tegenhouden weg te nemen; of mocht die natuurlijke dynamiek bestaan door het behouden ervan.

8. **Vegetatiewijziging** kan worden opgelost door onder meer een aangepast of geschikt beheer en/of natuurtechnische ingrepen, door het herstel, behoud of ontwikkeling van de vegetaties (waaronder kleine landschapselementen), door het afremmen van successie en/of erosie, door het beperken of bestrijden van invasieve soorten.

Behoud van de kwaliteit betekent dat de kwaliteit over heel Vlaanderen in globa in een goede staat is. Dit neemt niet weg dat het nodig kan zijn om gebiedsspecifiek toch maatregelen ter verbetering van de lokale kwaliteit te nemen om die goede toestand duurzaam te bewaren.

Belangrijk is om te beseffen dat een aantal kwaliteitsdoelen pas bereikt kunnen worden de combinatie van een aantal maatregelen waaronder het uitvoeren van het geplande beleid. Dit is vooral van belang voor het decreet integraal waterbeleid en de Kaderrichtlijn Water. De uitvoering hiervan is belangrijk voor de gedeeltelijke realisatie van enkele verbeter- en behoudopgaven zoals de verstoring van de waterhuishouding, de ongunstige waterkwaliteit, de eutrofiëring, de versnippering en het ontbreken van natuurlijke dynamiek. Belangrijk is ook dat naast enkele doelen in verband met de waterkwaliteit het decreet integraal waterbeleid in artikel 5 ook een aantal doelstellingen voorziet voor de natuur.

De gewestelijk instandhoudingsdoelstellingen voor Europees te beschermen soorten en vogelsoorten

Volgens artikel 2 van het Natuurdecreet, 36° wordt de staat van instandhouding van een soort als gunstig beschouwd wanneer:

- uit populatiedynamische gegevens blijkt dat de betrokken soort nog altijd een levensvatbare component is van de habitat waarin de soort voorkomt en dat vermoedelijk op lange termijn zal blijven;
- het natuurlijke verspreidingsgebied van die soort niet kleiner wordt of binnen afzienbare tijd lijkt te zullen worden;
- er een voldoende grote habitat bestaat en waarschijnlijk zal blijven bestaan om de populaties van die soort op lange termijn in stand te houden.

De Europees te beschermen soorten zijn de soorten van de bijlage II, III en IV van het Natuurdecreet en de trekvogels die niet in bijlage IV van het decreet worden genoemd, maar op het grondgebied van het Vlaamse Gewest geregeld voorkomen. Voor dit laatste worden enkel voor die soorten doelen bepaald die als doortrekker of overwinteraar geregeld de 1%-norm als doortrekker of overwinteraar overschrijden.

De gewestelijk instandhoudingsdoelstellingen voor elk Europees te beschermen soort wordt beschreven aan de hand van een tabel die per habitat de doelstelling aangeeft voor het areaal, voor de populatie en voor de kwaliteit van het leefgebied.

Met het areaal wordt bedoeld het natuurlijke verspreidingsgebied van de soort. Dit komt ruwweg overeen met de ruimtelijke grenzen waarbinnen de soort voorkomt. Dit is niet hetzelfde als de concrete locaties waar de soort voorkomt. Het is de oppervlakte van de kleinst mogelijke ruimte waarbinnen alle gekende populaties voorkomen of verwacht kunnen worden.

Met de populatie wordt de totale populatie van de betrokken soort in Vlaanderen bedoeld.

Met de kwaliteit van het leefgebied wordt bedoeld de oppervlakte en kwaliteit van de habitats waarin de soort voorkomt, zoals onder andere de voortplantingsgebieden, de foerageergebieden en de rustgebieden. Het leefgebied moet voldoende groot (of stabiel of toenemend) zijn en de kwaliteit moet geschikt zijn voor het op lange termijn voortbestaan van de soort.

Tabel 0-3. Model van gewestelijke instandhoudingsdoelstellingen voor een Europees te beschermen soort. Het doel wordt weergegeven in overeenstemming met Tabel 0-4.

<i>thema</i>	<i>doel</i>	<i>toelichting</i>
Areaal		
Populatie		

Kwaliteit	
-----------	--

Tabel 0-4. Legende voor de weergave van het doel in Tabel 0-3.

Legende areaaldoelstelling bij soorten	
=	behoud van het huidige areaal
↑	uitbreiding van het huidige areaal
Legende populatiedoelstelling bij soorten	
=	behoud van de huidige populatie
↑	uitbreiding van de huidige populatie
=(↓)	behoud van de huidige populatie, waarbij enige afname ten gunste van ander Europees te beschermen habitats en soorten in een lokale ongunstige staat van instandhouding is toegestaan
Legende kwaliteitseisen aan de leefgebieden bij soorten	
=	behoud van de huidige kwaliteit
↑	verbetering van de huidige kwaliteit

Bij de toelichting van het doel voor de populatie of het areaal wordt met uitbreiding of behoud een concrete uitbreiding bedoeld ten opzichte van de kennis zoals deze op 17 april 2009 voorhanden is over populatie of areaal of het behoud van die huidige situatie.

In de toelichting van het doel op vlak van kwaliteit van het leefgebied wordt een korte omschrijving van het globale doel gegeven aan de hand van op te lossen knelpunten met inbegrip van de oppervlakte. Het globale behoud of de globale verbetering van de kwaliteit van het leefgebied ervan is echter vooral afhankelijk van de concrete lokale situatie en kan daarom vele vormen aannemen. De op te lossen knelpunten van een eventuele lijst zijn niet per definitie van toepassing voor elke concrete locatie waar de soort voorkomt. De (potentiële) achteruitgang van de kwaliteit van het leefgebied kent vele mogelijke oorzaken: verstoring van de waterhuishouding (bijvoorbeeld verdroging, wijziging van het overstromingsregime), vervuiling (bijvoorbeeld verzuring, eutrofiëring, zware metalen), versnippering, niet-afgestemd menselijke gebruik (bijvoorbeeld onaangepaste betreding, verstoring) en afhankelijk van het vegetatietype vegetatiewijziging (bijvoorbeeld verbossing, verruiging, vergrassing). De verbetering van de kwaliteit of het bewaren ervan houdt in dat deze oorzaken moeten worden weggenomen op zoveel mogelijk plaatsen zodat over een voldoende grote oppervlakte het leefgebied een voldoende goede kwaliteit kent om duurzaam in stand gehouden te kunnen worden.

In de toelichting van het kwaliteitsdoel wordt aangegeven welke de verbeter- en behoudopgaven op vlak van kwaliteit van het leefgebied zijn. Dit gebeurt aan de hand van kernbegrippen, die hieronder toegelicht worden.

1. De **verstoring van de waterhuishouding** kan worden opgelost onder meer door het herstel van de natuurlijke hydrologie (waaronder de grondwaterinvoer) of door een aangepaste hydrologie, door het verminderen van de ont- en afwatering, door het herstel van of het aanpassen aan het natuurlijk peilregime en/of overstromingsregime of –dynamiek.
2. De **ongunstige waterkwaliteit** kan worden opgelost door onder meer het herstellen van een voor de soort goede waterkwaliteit, door het voorkomen, verminderen of stopzetten van rechtstreekse en/of diffuse lozingen en overstorten, door het herstel van de structuurkwaliteit of de geschikte morfologie van waterlopen en -lichamen, door het herstel van de hydrodynamische en hydrochemische randvoorwaarden; in het geval van een goede

waterkwaliteit ligt de nadruk op het behoud van die goede waterkwaliteit, het behoud of herstel van de structuurkwaliteit of de geschikte morfologie.

3. De **eutrofiëring** en/of **verzuring** kan worden opgelost door onder meer het vermijden van voedselaanrijking, door het beperken van de (naburige) bemesting, door het realiseren van effectgerichte maatregelen zoals het afvoeren organisch materiaal of slib, door het aanleggen van oeverzones en/of bufferstroken.
4. **Vervuiling** kan worden opgelost door onder meer het opheffen of beperken van de bronnen van vervuiling, door bodemsanering, door het terugdringen van het gebruik van mogelijke vervuilende stoffen zoals pesticiden, door een effectgericht beheer.
5. **Versnippering** kan worden opgelost door onder meer het lokaal uitbreiden van het leefgebied, door het met elkaar verbinden van bestaande leefgebieden via stapstenen en kleine landschapselementen, door het herstel van de connectiviteit in het landschap of door het opheffen van migratieknelpunten of –barrières voor de soorten.
6. **Niet afgestemd menselijk gebruik** kan worden opgelost door onder meer een aangepaste inrichting en/of beheer van een leefgebied of verblijfplaats, door het creëren van rustgebieden en/of het reguleren van de toegankelijkheid, door het beperken van overbetreding of door bepaalde activiteiten bijvoorbeeld te verplaatsen of al dan niet tijdelijk af te bouwen.
7. Het **ontbreken van de natuurlijke dynamiek** kan worden opgelost door onder meer het herstellen van of het creëren van ruimte voor de noodzakelijke natuurlijke dynamiek voor processen zoals erosie, sedimentatie, successie, zandverstuivingen of de knelpunten die deze dynamiek tegenhouden weg te nemen; of mocht die natuurlijke dynamiek bestaan door het behouden ervan.
8. Het **tekort aan kwaliteit van het leefgebied** kan worden opgelost door onder meer een aangepast of geschikt beheer en/of natuurtechnische ingrepen, door het herstel, behoud of ontwikkeling van de kwaliteit van het leefgebied, door het actief aanleggen van een leefgebied of verblijfplaats, door het creëren of stimuleren van voldoende voedselaanbod of door het beperken of bestrijden van invasieve soorten.

Behoud van de kwaliteit betekent dat de kwaliteit over heel Vlaanderen in globo in een goede staat is. Dit neemt niet weg dat het nodig kan zijn om gebiedsspecifiek toch maatregelen ter verbetering van de lokale kwaliteit te nemen om die goede toestand duurzaam te bewaren.

Voor de berekening van de extra benodigde oppervlakte leefgebieden moet ook duidelijk zijn dat afhankelijk van de toestand van het natuurlijk milieu (abiotische elementen, ruimtelijke en landschappelijke samenhang, ...) de benodigde oppervlakte-uitbreiding voor een soort kan verschillen. Bijvoorbeeld in het geval van een slechte milieukwaliteit of versnippering is de benodigde oppervlakte-uitbreiding van een leefgebied groter. Indien een leefgebied niet goed gebufferd is en niet ingebed ligt in een groter natuurnetwerk is de benodigde extra oppervlakte ook groter. De vork van voorgestelde minima en maxima van oppervlakte-uitbreiding kent dan ook een dubbele oorspong:

- volgens de stand van de wetenschap is het voor het leefgebied niet mogelijk om de benodigde oppervlakte voor het volwaardig functioneren van een leefgebied in een exact cijfer uit te drukken. Meestal vindt dit plaats via een oppervlaktevork;
- het al of niet ingebed zijn in een groter geheel. Een leefgebied dat goed gebufferd is en waarvan de omgevingskwaliteit goed is, behoeft op zich meestal een kleinere oppervlakte-uitbreiding om tot een gunstige staat van instandhouding te komen.

Belangrijk is om te beseffen dat een aantal kwaliteitsdoelen pas bereikt kunnen worden de combinatie van een aantal maatregelen waaronder het uitvoeren van het geplande beleid. Dit is vooral van belang voor het decreet integraal waterbeleid en de Kaderrichtlijn Water. De uitvoering hiervan is belangrijk voor de gedeeltelijke realisatie van enkele verbeter- en behoudopgaven zoals de verstoring van de waterhuishouding, de ongunstige waterkwaliteit, de eutrofiëring, de versnippering en het ontbreken van natuurlijke dynamiek. Belangrijk is ook dat naast enkele doelen in verband met de waterkwaliteit het decreet integraal waterbeleid in artikel 5 ook een aantal doelstellingen voorziet voor de natuur.

Inhoudsopgave

LEESWIJZER	5
DE GEWESTELIJK INSTANDHOUDINGSDOELSTELLINGEN VOOR HABITATS	5
DE GEWESTELIJK INSTANDHOUDINGSDOELSTELLINGEN VOOR EUROPEES TE BESCHERMEN SOORTEN EN VOGELSOORTEN	8
INHOUDSOPGAVE	11
GEWESTELIJKE INSTANDHOUDINGSDOELSTELLINGEN VOOR DE EUROPEES TE BESCHERMEN HABITATS	12
1. KUSTHABITATS EN HALOFYTENVEGETATIES	12
2. ZEEKUST- EN LANDDUINEN	13
3. ZOETWATERHABITATS	15
4. HEIDEVEGETATIES	17
5. THERMOFIEL STRUIKGEWAS	18
6. NATUURLIJKE EN HALFNATUURLIJKE GRASLANDEN	18
7. VENEN	20
8. ROTSACHTIGE HABITATS EN GROTEN	21
9. BOSSEN	22
GEWESTELIJKE INSTANDHOUDINGSDOELSTELLINGEN VOOR DE EUROPEES TE BESCHERMEN SOORTEN	24
1. MOSSEN	24
2. VAATPLANTEN	24
3. WEEKDIEREN	25
4. INSECTEN	26
5. VISSSEN	28
6. AMFIBIEËN	30
7. REPTIELEN	33
8. ZOOGDIEREN	33
9. ZOOGDIEREN – VLEERMUIZEN	35
GEWESTELIJKE INSTANDHOUDINGSDOELSTELLINGEN VOOR DE EUROPEES TE BESCHERMEN VOGELSOORTEN	40
1. VOGELS VAN BIJLAGE IV	40
2. DOORTREKKENDE EN OVERWINTERENDE VOGELS	51

Gewestelijke instandhoudingsdoelstellingen voor de Europees te beschermen habitats

1. Kusthabitats en halofytenvegetaties

1130 - Estuaria		
thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal	↑	uitbreiding met 5%
Oppervlakte	↑	uitbreiding met 2.150 ha
Kwaliteit	↑	Oplossen van ongunstige waterkwaliteit, vervuiling, niet afgestemd menselijk gebruik, ontbreken van natuurlijke dynamiek, vegetatiewijziging,

1140 - Bij eb droogvallende slikwadden en zandplaten		
thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal	=	behoud van het huidig areaal
Oppervlakte	=	uitbreiding met 60 ha (voorziene en goedgekeurde herinrichting Zwin)
Kwaliteit	=	Oplossen van ongunstige waterkwaliteit, vervuiling, niet afgestemd menselijk gebruik, ontbreken van natuurlijke dynamiek, behouden of realiseren van een goede kwaliteit

1310 - Eenjarige pioniersvegetaties van slik- en zandgebieden met Salicornia-soorten en andere zoutminnende planten		
thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal	=	behoud van het huidig areaal
Oppervlakte	↑	uitbreiding met 53 ha
Kwaliteit	↑	Oplossen van verstoring van de waterhuishouding, ongunstige waterkwaliteit, eutrofiëring en/of verzuring, niet afgestemd menselijk gebruik, ontbreken van natuurlijke dynamiek, vegetatiewijziging,

1320 - Schorren met slijkgrasvegetatie (<i>Spartinion maritimae</i>)		
thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal	=	behoud van het huidig areaal

Oppervlakte	↑	uitbreiding met 3 ha
Kwaliteit	↑	Oplossen van ongunstige waterkwaliteit, vervuiling, niet afgestemd menselijk gebruik, ontbreken van natuurlijke dynamiek, vegetatiewijziging,

1330 - Atlantische schorren (*Glauco-Puccinellietalia maritimae*)

thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal	=	behoud van het huidig areaal
Oppervlakte	↑	uitbreiding met 215 - 225 ha
Kwaliteit	↑	Oplossen van verstoring van de waterhuishouding, ongunstige waterkwaliteit, eutrofiëring en/of verzuring, vervuiling, niet afgestemd menselijk gebruik, ontbreken van natuurlijke dynamiek, vegetatiewijziging,

2. Zeekust- en landduinen

2110 - Embryonale wandelende duinen

thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal	=	behoud van het huidig areaal
Oppervlakte	↑	uitbreiding met 3 - 12 ha
Kwaliteit	↑	Oplossen van niet afgestemd menselijk gebruik, ontbreken van natuurlijke dynamiek,

2120 - Wandelende duinen op de strandwal met *Ammophila arenaria* (witte duinen)

thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal	=	behoud van het huidig areaal
Oppervlakte	↑	uitbreiding met 1 - 30 ha
Kwaliteit	=	Oplossen van niet afgestemd menselijk gebruik, ontbreken van natuurlijke dynamiek, vegetatiewijziging,

2130 - Vastgelegde duinen met kruidvegetatie (grijze duinen)

thema	doel	Omschrijving van het doel

Areaal	=	behoud van het huidig areaal
Oppervlakte	↑	uitbreiding met 100 - 150 ha
Kwaliteit	=	Oplossen van verstoring van de waterhuishouding, niet afgestemd menselijk gebruik, vegetatiewijziging,

2150 - EU-atlantische vastgelegde ontkalkte duinen (Calluno-Ulicetae)

thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal	↑	uitbreiding met 170%
Oppervlakte	↑	uitbreiding met 0 - 5 ha
Kwaliteit	↑	Oplossen van vegetatiewijziging,

2160 - Duinen met *Hyppophae rhamnoides*

thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal	=	behoud van het huidig areaal
Oppervlakte	=(↓)	behoud van de huidige oppervlakte, waarbij enige afname ten gunste van ander Europees te beschermen habitats en soorten in een lokale ongunstige staat van instandhouding is toegestaan
Kwaliteit	=	Oplossen van verstoring van de waterhuishouding, vegetatiewijziging,

2170 - Duinen met *Salix repens* ssp. *Argentea* (*Salicion arenaria*)

thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal	=	behoud van het huidig areaal
Oppervlakte	↑	uitbreiding met 7 - 10 ha
Kwaliteit	↑	Oplossen van verstoring van de waterhuishouding, ontbreken van natuurlijke dynamiek, vegetatiewijziging,

2180 - Beboste duinen van het atlantische, Continentale en Boreale kustgebied

thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal	=	behoud van het huidig areaal
Oppervlakte	↑	uitbreiding met 150 - 200 ha
Kwaliteit	↑	Oplossen van verstoring van de waterhuishouding, niet

		afgestemd menselijk gebruik, vegetatiewijziging,
--	--	--

2190 - Vochtige duinvalleien

thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal	=	behoud van het huidig areaal
Oppervlakte	↑	uitbreiding met 36 - 66 ha
Kwaliteit	↑	Oplossen van verstoring van de waterhuishouding, versnippering, vegetatiewijziging,

2310 - Psammofiele heide met Calluna- en Genista-soorten

thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal	=	behoud van het huidig areaal
Oppervlakte	↑	uitbreiding met 1.100 ha
Kwaliteit	=	Oplossen van eutrofiëring en/of verzuring, niet afgestemd menselijk gebruik, ontbreken van natuurlijke dynamiek, vegetatiewijziging,

2330 - Open grasland met Corynephorus- en Agrostissoorten op landduinen

thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal	=	behoud van het huidig areaal
Oppervlakte	↑	uitbreiding met 280 - 380 ha
Kwaliteit	↑	Oplossen van eutrofiëring en/of verzuring, niet afgestemd menselijk gebruik, ontbreken van natuurlijke dynamiek, vegetatiewijziging,

3. Zoetwaterhabitats

3110 - Mineraalarme oligotrofe wateren van de Atlantische zandvlakten (*Littorelletalia uniflora*)

thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal	↑	sterke uitbreiding van het huidig areaal
Oppervlakte	↑	uitbreiding met 1 - 14 ha
Kwaliteit	↑	Oplossen van verstoring van de waterhuishouding, ongunstige waterkwaliteit, eutrofiëring en/of verzuring, niet afgestemd menselijk gebruik, ontbreken van natuurlijke dynamiek,

		vegetatiewijziging,
--	--	---------------------

3130 - Oligotrofe tot mesotrofe stilstaande wateren met vegetatie behorend tot de Littorelletalia uniflora en/of de Isoëtes-Nanojuncea

thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal	↑	sterke uitbreiding van het huidig areaal
Oppervlakte	↑	uitbreiding met 44 - 57 ha
Kwaliteit	↑	Oplossen van verstoring van de waterhuishouding, ongunstige waterkwaliteit, eutrofiëring en/of verzuring, niet afgestemd menselijk gebruik, vegetatiewijziging,

3140 - Kalkhoudende oligo-mesotrofe wateren met benthische Chara spp. Vegetaties

thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal	↑	sterke uitbreiding van het huidig areaal
Oppervlakte	↑	uitbreiding met 5 - 25 ha
Kwaliteit	↑	Oplossen van verstoring van de waterhuishouding, ongunstige waterkwaliteit, eutrofiëring en/of verzuring, niet afgestemd menselijk gebruik, vegetatiewijziging,

3150 - Van nature eutrofe meren met vegetatie van het type Magnopotamion of Hydrocharition

thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal	=	minimaal behoud van het huidig areaal en zo mogelijk uitbreiding van het huidig areaal
Oppervlakte	↑	uitbreiding met 25 - 85 ha
Kwaliteit	↑	Oplossen van verstoring van de waterhuishouding, ongunstige waterkwaliteit, eutrofiëring en/of verzuring, niet afgestemd menselijk gebruik, vegetatiewijziging,

3160 - Dystrofe natuurlijke poelen en meren

thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal	↑	uitbreiding van het huidig areaal.
Oppervlakte	↑	Uitbreiding van de huidige oppervlakte van 40 - 42 ha met 20 - 45 ha.
Kwaliteit	↑	Oplossen van verstoring van de waterhuishouding, ongunstige waterkwaliteit, eutrofiëring en/of verzuring, niet afgestemd

		menselijk gebruik, vegetatiewijziging,
--	--	--

3260 - Submontane en laagland rivieren met vegetaties behorend tot het Ranunculion fluitans en het Callitricho-Batrachion

thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal	↑	sterke uitbreiding van het huidig areaal
Oppervlakte	↑	sterke uitbreiding van de huidige oppervlakte van 60 ha.
Kwaliteit	=	Oplossen van verstoring van de waterhuishouding, ongunstige waterkwaliteit, eutrofiëring en/of verzuring, vervuiling, ontbreken van natuurlijke dynamiek, vegetatiewijziging,

3270 - Rivieren met slikoevers met vegetaties behorend tot het Chenopodietum rubri p.p. en Bidention p.p.

thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal	↑	Uitbreiding van het huidig areaal.
Oppervlakte	↑	uitbreiding met 5 ha
Kwaliteit	↑	Oplossen van verstoring van de waterhuishouding, ongunstige waterkwaliteit, niet afgestemd menselijk gebruik, ontbreken van natuurlijke dynamiek,

4. Heidevegetaties

4010 - Noord-Atlantische vochtige heide met Erica tetralix

thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal	=	behoud van het huidig areaal
Oppervlakte	↑	uitbreiding met 700 - 900 ha
Kwaliteit	↑	Oplossen van verstoring van de waterhuishouding, eutrofiëring en/of verzuring, niet afgestemd menselijk gebruik, vegetatiewijziging,

4030 - Droge Europese heide		
thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal	=	behoud van het huidig areaal
Oppervlakte	↑	uitbreiding met 640 - 480 ha
Kwaliteit	↑	Oplossen van eutrofiëring en/of verzuring, niet afgestemd menselijk gebruik, vegetatiewijziging,

5. Thermofiel struikgewas

5130 - Juniperus communis-formaties in heidevelden of op kalkgrasland		
thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal	↑	uitbreiding van het huidig areaal
Oppervlakte	↑	uitbreiding met 3 - 7 ha
Kwaliteit	↑	Oplossen van eutrofiëring en/of verzuring, niet afgestemd menselijk gebruik, vegetatiewijziging,

6. Natuurlijke en halfnatuurlijke graslanden

6120 - Kalkminnend grasland op dorre zandbodem		
thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal	=	Behoud van het huidig areaal.
Oppervlakte	↑	Uitbreiding van de huidige oppervlakte met 35 ha.
Kwaliteit	↑	Oplossen van eutrofiëring en/of verzuring, ontbreken van natuurlijke dynamiek, vegetatiewijziging,

6210 - Droge halfnatuurlijke graslanden en struikvormende facies op kalkhoudende substraten (Festuco-Brometalia) (*gebieden waar zeldzame orchideeën groeien)		
thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal	=	uitbreiding van het huidige areaal

Oppervlakte	↑	uitbreiding met 7 ha
Kwaliteit	=	Oplossen van eutrofiëring en/of verzuring, vegetatiewijziging,

6230 - Soortenrijke heischrale graslanden op arme bodems van berggebieden (en van submontane gebieden in het binnenland van Europa)

thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal	↑	uitbreiding van het huidig areaal met 3 %
Oppervlakte	↑	uitbreiding met 257 ha
Kwaliteit	=	Oplossen van verstoring van de waterhuishouding, eutrofiëring en/of verzuring, vegetatiewijziging,

6410 - Grasland met Molinia op kalkhoudende, venige of lemige kleibodem (Eu-Molinion)

thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal	↑	uitbreiding met 12%
Oppervlakte	↑	uitbreiding met 52 ha
Kwaliteit	↑	Oplossen van verstoring van de waterhuishouding, eutrofiëring en/of verzuring, vegetatiewijziging,

6430 - Voedselrijke zoomvormende ruigten van het laagland, en van de montane en alpiene zones

thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal	=	behoud van het huidig areaal
Oppervlakte	↑	uitbreiding met 122 - 187 ha
Kwaliteit	↑	Oplossen van ongunstige waterkwaliteit, niet afgestemd menselijk gebruik, ontbreken van natuurlijke dynamiek, vegetatiewijziging,

6510 - Laaggelegen schraal hooiland (*Alopecurus pratensis*, *Sanguisorba officinalis*)

thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal	=	behoud van het huidig areaal

Oppervlakte	↑	uitbreiding met 900 - 1650 ha
Kwaliteit	=	Oplossen van verstoring van de waterhuishouding, ongunstige waterkwaliteit, eutrofiëring en/of verzuring, vervuiling, versnippering, niet afgestemd menselijk gebruik, ontbreken van natuurlijke dynamiek, vegetatiewijziging,

7. Venen

7110 - Actief hoogveen		
thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal	↑	uitbreiding van het huidige areaal
Oppervlakte	↑	uitbreiding waar mogelijk, gelet op de lange ontwikkelingstermijn en de beperkingen van het fysich milieu, door ontwikkeling van lokale hoogveenelementen in overgangsvveen (7140)
Kwaliteit	=	Oplossen van verstoring van de waterhuishouding, eutrofiëring en/of verzuring, niet afgestemd menselijk gebruik, vegetatiewijziging,

7140 - Overgangs- en trilveen		
thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal	↑	uitbreiding van het huidig areaal
Oppervlakte	↑	uitbreiding met 210 - 360 ha
Kwaliteit	↑	Oplossen van verstoring van de waterhuishouding, ongunstige waterkwaliteit, eutrofiëring en/of verzuring, niet afgestemd menselijk gebruik, vegetatiewijziging,

7150 - Slenken in veengronden met vegetatie behorend tot het Rhynchosporion		
thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal	=	behoud van het huidig areaal
Oppervlakte	=	lokale uitbreiding in functie van de lokale kwaliteit in complex met de habitats 4010 en 7140.
Kwaliteit	↑	Oplossen van verstoring van de waterhuishouding, ongunstige waterkwaliteit, eutrofiëring en/of verzuring, vervuiling, vegetatiewijziging,

7210 - Kalkhoudende moerassen met Cladium mariscus en soorten van het Caricion		
--	--	--

davallianae		
thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal	↑	sterke uitbreiding van het huidig areaal
Oppervlakte	↑	uitbreiding met 2 ha
Kwaliteit	=	Oplossen van verstoring van de waterhuishouding, ongunstige waterkwaliteit, vervuiling, niet afgestemd menselijk gebruik, vegetatiewijziging,

7220 - Kalktufbronnen met tufsteenformatie (Cratoneurion)		
thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal	=	behoud van het huidige areaal
Oppervlakte	↑	uitbreiding waar het fysisch milieu dit toelaat
Kwaliteit	↑	Oplossen van verstoring van de waterhuishouding, ongunstige waterkwaliteit, niet afgestemd menselijk gebruik,

7230 - Alkalisch laagveen		
thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal	↑	uitbreiding van het huidige areaal met 18%
Oppervlakte	↑	uitbreiding met 1 - 3 ha
Kwaliteit	↑	Oplossen van verstoring van de waterhuishouding, ongunstige waterkwaliteit, vervuiling, vegetatiewijziging,

8. Rotsachtige habitats en grotten

8310 - Niet voor het publiek opengestelde grotten		
thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal	=	behoud van het huidige areaal
Oppervlakte	=	behoud van de huidige oppervlakte van 106 ha
Kwaliteit	=	Oplossen van versnippering, niet afgestemd menselijk gebruik, vegetatiewijziging, behouden van de globaal gunstige kwaliteit door herstelopgaven en verder verbeteren van omgevingskarakteristieken

9. Bossen

9110 - Beukenbossen van het type Luzulo-Fagetum		
thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal	=	behoud van het huidig areaal
Oppervlakte	↑	uitbreiding met 50 - 100 ha door effectieve bosuitbreiding en 20 tot 40 ha door bosomvorming
Kwaliteit	↑	Oplossen van eutrofiëring en/of verzuring, versnippering, niet afgestemd menselijk gebruik, vegetatiewijziging,

9120 - Atlantische zuurminnende beukenbossen met Ilex en soms ook Taxus in de ondergroei (Quercion robori-petraeae of Ilici-Fagenion)		
thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal	=	behoud van het huidig areaal
Oppervlakte	↑	uitbreiding met 2.050 - 3.200 ha door effectieve bosuitbreiding en 12.450 tot 16.600 ha door bosomvorming
Kwaliteit	↑	Oplossen van eutrofiëring en/of verzuring, versnippering, niet afgestemd menselijk gebruik, vegetatiewijziging,

9130 - Beukenbossen van het type Asperulo-Fagetum		
thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal	=	behoud van het huidig areaal
Oppervlakte	=	uitbreiding met 950 - 1.260 ha door effectieve bosuitbreiding en 975 tot 1.300 ha door bosomvorming
Kwaliteit	↑	Oplossen van eutrofiëring en/of verzuring, versnippering, niet afgestemd menselijk gebruik, vegetatiewijziging,

9150 - Midden-Europese kalkminnende beukenbossen behorend tot het Cephalanthero-Fagetum		
thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal	=	behoud van het huidig areaal
Oppervlakte	↑	sterke uitbreiding van de huidige totale oppervlakte van 3,7 ha met 5 - 20 ha.
Kwaliteit	↑	Oplossen van eutrofiëring en/of verzuring, versnippering, niet afgestemd menselijk gebruik, vegetatiewijziging,

9160 - Sub-Atlantische en midden-Europese wintereikenbossen of eiken-haagbeukbossen behorend tot het Carpinion-betuli

thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal	=	behoud van het huidig areaal
Oppervlakte	↑	uitbreiding met 450 - 690 ha door effectieve bosuitbreiding en 525 - 700 ha door bosomvorming
Kwaliteit	↑	Oplossen van eutrofiëring en/of verzuring, versnippering, niet afgestemd menselijk gebruik, vegetatiewijziging,

9190 - Oude zuurminnende eikenbossen met Quercus robur op zandvlakten

thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal	=	behoud van het huidig areaal
Oppervlakte	↑	uitbreiding met 520 - 890 ha door effectieve bosuitbreiding en 4.800 - 6.400 door bosomvorming
Kwaliteit	↑	Oplossen van versnippering, niet afgestemd menselijk gebruik, vegetatiewijziging,

91E0 - Alluviale bossen met Alnion glutinosa en Fraxinus excelsior (Alno-Padion, Alnion incanae, Salicion albae)

thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal	=	behoud van het huidig areaal
Oppervlakte	↑	uitbreiding met 1.800 - 3.000 ha door effectieve bosuitbreiding en 8.775 - 11.700 ha door bosomvorming
Kwaliteit	↑	Oplossen van verstoring van de waterhuishouding, eutrofiëring en/of verzuring, versnippering, niet afgestemd menselijk gebruik, ontbreken van natuurlijke dynamiek, vegetatiewijziging,

91F0 - Gemengde oeverformaties met Quercus robur, Ulmus laevis en Ulmus minor, Fraxinus excelsior of Fraxinus angustifolia, langs de grote rivieren (Ulmenion minoris)

thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal	↑	uitbreiding van het huidig areaal met 154%
Oppervlakte	↑	uitbreiding met 50 ha door effectieve bosuitbreiding
Kwaliteit	↑	Oplossen van verstoring van de waterhuishouding, ongunstige waterkwaliteit, versnippering, niet afgestemd menselijk gebruik, vegetatiewijziging,

Gewestelijke instandhoudingsdoelstellingen voor de Europees te beschermen soorten

1. Mossen

Hamatocaulis vernicosus - Geel schorpioenmos		
thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal	↑	uitbreiding van het huidig areaal
Oppervlakte	↑	uitbreiding van de huidige populatie
Kwaliteit	↑	Oplossen van verstoring van de waterhuishouding, eutrofiëring en/of verzuring, tekort aan kwaliteit van het leefgebied, Geen extra oppervlakte leefgebied nodig naast de vooropgestelde extra oppervlaktes Europees te beschermen habitats en leefgebied van andere Europees te beschermen soorten en de algemene kwaliteitsverbetering ten gevolge van het huidige milieubeleid.

2. Vaatplanten

Apium repens - Kruipend moerasscherm		
thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal	↑	uitbreiding van het huidig areaal
Oppervlakte	↑	uitbreiding van de huidige populatie
Kwaliteit	↑	Oplossen van verstoring van de waterhuishouding, ongunstige waterkwaliteit, tekort aan kwaliteit van het leefgebied, Geen extra oppervlakte leefgebied nodig naast de vooropgestelde extra oppervlaktes Europees te beschermen habitats en leefgebied van andere Europees te beschermen soorten en de algemene kwaliteitsverbetering ten gevolge van het huidige milieubeleid.

Liparis loeselii - Groenknolorchis		
thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal	↑	uitbreiding van het huidig areaal
Oppervlakte	↑	uitbreiding van de huidige populatie

Kwaliteit	↑	Oplossen van verstoring van de waterhuishouding, tekort aan kwaliteit van het leefgebied, Geen extra oppervlakte leefgebied nodig naast de vooropgestelde extra oppervlaktes Europees te beschermen habitats en leefgebied van andere Europees te beschermen soorten en de algemene kwaliteitsverbetering ten gevolge van het huidige milieubeleid.
-----------	---	--

Lurionium natans - Drijvende waterweegbree

thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal	=	behoud van het huidig areaal
Oppervlakte	↑	uitbreiding van de huidige populatie
Kwaliteit	=	Oplossen van ongunstige waterkwaliteit, eutrofiëring en/of verzuring, vegetatiewijziging, tekort aan kwaliteit van het leefgebied, Geen extra oppervlakte leefgebied nodig naast de vooropgestelde extra oppervlaktes Europees te beschermen habitats en leefgebied van andere Europees te beschermen soorten en de algemene kwaliteitsverbetering ten gevolge van het huidige milieubeleid.

3. Weekdieren

Anisus vorticulus - Platte schijfhoren

thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal	=	areaal onbekend
Oppervlakte	↑	uitbreiding van de huidige populatie
Kwaliteit	=	Oplossen van ongunstige waterkwaliteit, eutrofiëring en/of verzuring, tekort aan kwaliteit van het leefgebied, Geen extra oppervlakte leefgebied nodig naast de vooropgestelde extra oppervlaktes Europees te beschermen habitats en leefgebied van andere Europees te beschermen soorten en de algemene kwaliteitsverbetering ten gevolge van het huidige milieubeleid.

Vertigo angustior - Nauwe korfslak

thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal	=	areaal onbekend

Oppervlakte	↑	uitbreiding van de huidige populatie
Kwaliteit	=	Oplossen van tekort aan kwaliteit van het leefgebied, Geen extra oppervlakte leefgebied nodig naast de vooropgestelde extra oppervlaktes Europees te beschermen habitats en leefgebied van andere Europees te beschermen soorten en de algemene kwaliteitsverbetering ten gevolge van het huidige milieubeleid.

Vertigo moulinsiana - Zeggekorfslak

thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal	=	areaal onbekend
Oppervlakte	↑	uitbreiding van de huidige populatie
Kwaliteit	=	Oplossen van verstoring van de waterhuishouding, ongunstige waterkwaliteit, ontbreken van natuurlijke dynamiek, naast de vooropgestelde extra oppervlaktes Europees te beschermen habitats en leefgebied van andere Europees te beschermen soorten en de algemene kwaliteitsverbetering ten gevolge van het huidige milieubeleid.

4. Insecten

Callimorpha quadripunctaria - Spaanse vlag

thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal	=	behoud van het huidige areaal; uitbreiding bij toekomstige verwachte uitbreiding van populaties
Oppervlakte	↑	uitbreiding van de huidige populatie
Kwaliteit	↑	Oplossen van verstoring van de waterhuishouding, tekort aan kwaliteit van het leefgebied, naast de vooropgestelde extra oppervlaktes Europees te beschermen habitats en leefgebied van andere Europees te beschermen soorten en de algemene kwaliteitsverbetering ten gevolge van het huidige milieubeleid.

Gomphus flavipes - Rivierrombout

thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal	↑	uitbreiding van het areaal over de volledige lengte van de

		Grensmaas
Oppervlakte	=	ontwikkeling van een metapopulatie over het volledige loop van de Grensmaas
Kwaliteit	↑	Oplossen van verstoring van de waterhuishouding, ongunstige waterkwaliteit, niet afgestemd menselijk gebruik, tekort aan kwaliteit van het leefgebied, naast de vooropgestelde extra oppervlaktes Europees te beschermen habitats en leefgebied van andere Europees te beschermen soorten en de algemene kwaliteitsverbetering ten gevolge van het huidige milieubeleid.

Leucorrhinia pectoralis - Gevlekte witsnuitlibel

thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal	↑	uitbreiding van het huidige areaal tot de volledige Kempen en de Scheldevallei tussen Gent en Antwerpen
Oppervlakte	↑	uitbreiding van de huidige populatie
Kwaliteit	↑	Oplossen van ongunstige waterkwaliteit, eutrofiëring en/of verzuring, vegetatiewijziging, tekort aan kwaliteit van het leefgebied, Geen extra oppervlakte leefgebied nodig naast de vooropgestelde extra oppervlaktes Europees te beschermen habitats en leefgebied van andere Europees te beschermen soorten en de algemene kwaliteitsverbetering ten gevolge van het huidige milieubeleid.

Lucanus cervus - Vliegend hert

thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal	=	behoud van het huidig areaal
Oppervlakte	↑	uitbreiding van het huidige aantal populaties tot 100 zodanig dat met elkaar verbonden populaties ontstaan met een maximale onderlinge afstand van 3 km.
Kwaliteit	=	Oplossen van versnippering, tekort aan kwaliteit van het leefgebied, naast de vooropgestelde extra oppervlaktes Europees te beschermen habitats en leefgebied van andere Europees te beschermen soorten en de algemene kwaliteitsverbetering ten gevolge van het huidige milieubeleid.

5. Vissen

Alosa fallax fallax - Fint		
thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal	↑	uitbreiding van het huidige areaal stroomopwaarts in de Schelde en de Nete
Populatie	=	Herstellen van een zichzelf reproducerende populatie in het Schelderestuarium met herstel van de historische paaigebieden in de Schelde en de Nete
Kwaliteit	↑	Oplossen van ongunstige waterkwaliteit, versnippering, tekort aan kwaliteit van het leefgebied, Geen extra oppervlakte leefgebied nodig naast de vooropgestelde extra oppervlaktes Europees te beschermen habitats en leefgebied van andere Europees te beschermen soorten en de algemene kwaliteitsverbetering ten gevolge van het huidige milieubeleid.

Cobitis taenia - Kleine modderkruiper		
thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal	=	behoud van het huidig areaal
Populatie	↑	uitbreiding van het huidige aantal populaties en van de omvang van de huidige populaties uitzettingen van de verwante 'Donau kleine modderkruiper' <i>C. elongatoides</i> voorkomen
Kwaliteit	↑	Oplossen van ongunstige waterkwaliteit, versnippering, tekort aan kwaliteit van het leefgebied, Geen extra oppervlakte leefgebied nodig naast de vooropgestelde extra oppervlaktes Europees te beschermen habitats en leefgebied van andere Europees te beschermen soorten en de algemene kwaliteitsverbetering ten gevolge van het huidige milieubeleid.

Cottus gobio - Rivierdonderpad		
thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal	=	behoud van het huidig areaal
Populatie	↑	uitbreiding van het huidige aantal populaties
Kwaliteit	↑	Oplossen van ongunstige waterkwaliteit, versnippering, tekort aan kwaliteit van het leefgebied, Uitbreiding van de oppervlakte geschikte oeverzone met 25 - 30 ha, overlap met beekprik, naast de vooropgestelde extra

		oppervlaktes Europees te beschermen habitats en leefgebied van andere Europees te beschermen soorten en de algemene kwaliteitsverbetering ten gevolge van het huidige milieubeleid.
--	--	---

Lampetra fluviatilis - Rivierprik		
thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal	↑	Uitbreiding van het huidige areaal door het overbrugbaar maken van de migratieknelpunten
Populatie	↑	tot stand brengen van een duurzame populatie
Kwaliteit	↑	Oplossen van ongunstige waterkwaliteit, versnippering, tekort aan kwaliteit van het leefgebied, naast de vooropgestelde extra oppervlaktes Europees te beschermen habitats en leefgebied van andere Europees te beschermen soorten en de algemene kwaliteitsverbetering ten gevolge van het huidige milieubeleid.

Lampetra planeri - Beekprik		
thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal	↑	uitbreiding van het huidig areaal
Populatie	↑	uitbreiding van het huidige aantal populaties
Kwaliteit	↑	Oplossen van ongunstige waterkwaliteit, versnippering, tekort aan kwaliteit van het leefgebied, Uitbreiding van de oppervlakte geschikte oeverzone met 25 - 30 ha, naast de vooropgestelde extra oppervlaktes Europees te beschermen habitats en leefgebied van andere Europees te beschermen soorten en de algemene kwaliteitsverbetering ten gevolge van het huidige milieubeleid.

Misgurnus fossilis - Grote modderkruiper		
thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal	↑	uitbreiding van het huidige areaal
Populatie	↑	uitbreiding van de huidige populatie
Kwaliteit	↑	Oplossen van verstoring van de waterhuishouding, ongunstige waterkwaliteit, eutrofiëring en/of verzuring, versnippering, tekort aan kwaliteit van het leefgebied, Geen extra oppervlakte leefgebied nodig naast de vooropgestelde extra oppervlaktes Europees te beschermen habitats en leefgebied van andere Europees te beschermen soorten en de algemene kwaliteitsverbetering ten gevolge van

		het huidige milieubeleid.
--	--	---------------------------

Rhodeus sericeus amarus - Bittervoorn

thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal	=	behoud van het huidige areaal
Populatie	=	behoud van de huidige populatie
Kwaliteit	=	Oplossen van ongunstige waterkwaliteit, tekort aan kwaliteit van het leefgebied, Geen extra oppervlakte leefgebied nodig naast de vooropgestelde extra oppervlaktes Europees te beschermen habitats en leefgebied van andere Europees te beschermen soorten en de algemene kwaliteitsverbetering ten gevolge van het huidige milieubeleid.

Salmo salar - Atlantische zalm

thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal	↑	Uitbreiding van het areaal over de hele Grensmaas en de Berwijn in de Voerstreek.
Populatie	↑	Toename van de doortrekkende populatie en tot stand komen van een reproducerende populatie in de Berwijn
Kwaliteit	↑	Oplossen van verstoring van de waterhuishouding, ongunstige waterkwaliteit, Geen extra oppervlakte leefgebied nodig naast de vooropgestelde extra oppervlaktes Europees te beschermen habitats en leefgebied van andere Europees te beschermen soorten en de algemene kwaliteitsverbetering ten gevolge van het huidige milieubeleid.

6. Amfibieën

Alytes obstetricans - Vroedmeesterpad

thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal	=	behoud van het huidige areaal
Populatie	=	Instandhouding van minimum 20 populaties, en versterken van de resterende populaties waarbij gestreefd wordt naar minimaal 200 roepende mannetjes per populatie, die zich in minstens een grote of meerdere kleine, nabijgelegen waterpartijen voortplanten.

Kwaliteit	↑	Oplossen van eutrofiëring en/of verzuring, tekort aan kwaliteit van het leefgebied, naast de vooropgestelde extra oppervlaktes Europees te beschermen habitats en leefgebied van andere Europees te beschermen soorten en de algemene kwaliteitsverbetering ten gevolge van het huidige milieubeleid.
-----------	---	--

Bufo calamita - Rugstreeppad

thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal	=	behoud van het actuele areaal
Populatie	=	behoud van de actuele populaties
Kwaliteit	↑	Oplossen van eutrofiëring en/of verzuring, tekort aan kwaliteit van het leefgebied, naast de vooropgestelde extra oppervlaktes Europees te beschermen habitats en leefgebied van andere Europees te beschermen soorten en de algemene kwaliteitsverbetering ten gevolge van het huidige milieubeleid.

Hyla arborea - Boomkikker

thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal	↑	uitbreiding van het huidige areaal
Populatie	↑	Uitbreiding van minimum 20 populaties, en versterken van de resterende populaties waarbij gestreefd wordt naar minimaal 200 roepende mannetjes per populatie, die zich in minstens een grote of meerdere kleine, nabijgelegen waterpartijen voortplanten.
Kwaliteit	↑	Oplossen van eutrofiëring en/of verzuring, versnippering, tekort aan kwaliteit van het leefgebied, Uitbreiding van het huidige leefgebied met 26 - 27 ha onder de vorm van poelen (open water), kleine landschapselementen, ruigten en struwelen, naast de vooropgestelde extra oppervlaktes Europees te beschermen habitats en leefgebied van andere Europees te beschermen soorten en de algemene kwaliteitsverbetering ten gevolge van het huidige milieubeleid.

Pelobates fuscus - Knoflookpad

thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal	↑	uitbreiding van het huidige areaal

Populatie	↑	uitbreiding van het huidig aantal populaties en versterken van de resterende populaties waarbij gestreefd wordt naar minimum 50 roepende mannetjes per populatie, die zich in minstens een grote of meerdere kleine, nabijgelegen waterpartijen voorplanten
Kwaliteit	↑	Oplossen van eutrofiëring en/of verzuring, versnippering, tekort aan kwaliteit van het leefgebied, Uitbreiding van het huidige leefgebied met 3 - 4 ha onder de vorm van poelen (open water) en droge heide, naast de vooropgestelde extra oppervlaktes Europees te beschermen habitats en leefgebied van andere Europees te beschermen soorten en de algemene kwaliteitsverbetering ten gevolge van het huidige milieubeleid.

Rana arvalis - Heikikker

thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal	=	behoud van het huidige areaal
Populatie	=	Behoud van de huidige populaties, waarbij gestreefd wordt naar minimaal 200 roepende mannetjes per populatie, die zich in een grote of meerdere kleine, nabijgelegen waterpartijen voorplanten.
Kwaliteit	↑	Oplossen van eutrofiëring en/of verzuring, tekort aan kwaliteit van het leefgebied, Geen extra oppervlakte leefgebied nodig naast de vooropgestelde extra oppervlaktes Europees te beschermen habitats en leefgebied van andere Europees te beschermen soorten en de algemene kwaliteitsverbetering ten gevolge van het huidige milieubeleid.

Rana lessonae - Poelkikker

thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal	=	behoud van het huidige areaal
Populatie	=	Instandhouding van de huidige populaties, waarbij gestreefd wordt naar minimum 200 roepende mannetjes per populatie, die zich in een grote of meerdere kleine, nabijgelegen waterpartijen voorplanten.
Kwaliteit	↑	Oplossen van eutrofiëring en/of verzuring, Het verhinderen van hybridisatie van poelkikker met meerkikker en bastaardkikker. Geen extra oppervlakte leefgebied nodig naast de vooropgestelde extra oppervlaktes Europees te beschermen habitats en leefgebied van andere Europees te beschermen soorten en de algemene kwaliteitsverbetering ten gevolge van het huidige milieubeleid.

Triturus cristatus - Kamsalamander		
thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal	↑	uitbreiding van het huidige areaal
Populatie	↑	Uitbreiding van het huidig aantal populaties en versterken van de resterende populaties waarbij gestreefd wordt naar minimum 50 adulte individuen per populatie, die zich in een of meerdere kleine, nabijgelegen waterpartijen voortplanten.
Kwaliteit	↑	Oplossen van eutrofiëring en/of verzuring, versnippering, tekort aan kwaliteit van het leefgebied, Geen extra oppervlakte leefgebied nodig naast de vooropgestelde extra oppervlaktes Europees te beschermen habitats en leefgebied van andere Europees te beschermen soorten en de algemene kwaliteitsverbetering ten gevolge van het huidige milieubeleid.

7. Reptielen

Coronella austriaca - Gladde slang		
thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal	=	behoud van het huidige areaal
Populatie	↑	uitbreiding van het huidig aantal populaties, waarbij gestreefd wordt naar minimum 50 adulte individuen per populatie
Kwaliteit	↑	Oplossen van versnippering, tekort aan kwaliteit van het leefgebied, Uitbreiding van het huidige leefgebied met 300 - 310 ha onder de vorm van een mozaiek van droge en natte heide, naast de vooropgestelde extra oppervlaktes Europees te beschermen habitats en leefgebied van andere Europees te beschermen soorten en de algemene kwaliteitsverbetering ten gevolge van het huidige milieubeleid.

8. Zoogdieren

Castor fiber - Europese bever		
thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal	=	behoud van het huidige areaal
Populatie		

Kwaliteit	↑	Oplossen van versnippering, niet afgestemd menselijk gebruik, tekort aan kwaliteit van het leefgebied, Geen extra oppervlakte leefgebied nodig naast de vooropgestelde extra oppervlaktes Europees te beschermen habitats en leefgebied van andere Europees te beschermen soorten en de algemene kwaliteitsverbetering ten gevolge van het huidige milieubeleid.
-----------	---	---

Cricetus cricetus - Hamster

thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal	↑	uitbreiding van het huidige areaal
Populatie	↑	uitbreiding van de huidige populatie
Kwaliteit	↑	Oplossen van versnippering, tekort aan kwaliteit van het leefgebied, Uitbreiding van de leefgebieden en potentiële leefgebieden met, naast hamstervriendelijk beheer, een extra oppervlakte aan kleine landschapselementen (20 – 25 ha) nodig onder de vorm van een netwerk van braakland, ruige akkerranden en graften

Lutra lutra - Otter

thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal	↑	Uitbreiding van het areaal tot de regio van de Grensmaas
Populatie	↑	uitbreiding van de huidige populatie
Kwaliteit	↑	Oplossen van ongunstige waterkwaliteit, versnippering, tekort aan kwaliteit van het leefgebied, Bevordering van het herstel van visbestanden (o.a. paling). Geen extra oppervlakte leefgebied nodig naast de vooropgestelde extra oppervlaktes Europees te beschermen habitats en leefgebied van andere Europees te beschermen soorten en de algemene kwaliteit

Muscardinus avellanarius - Hazelmuis

thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal	↑	uitbreiding van het huidige areaal
Populatie	↑	uitbreiding van de huidige populatie
Kwaliteit	↑	Oplossen van versnippering, tekort aan kwaliteit van het leefgebied, Geen extra oppervlakte leefgebied nodig naast de

		vooropgestelde extra oppervlaktes Europees te beschermen habitats en leefgebied van andere Europees te beschermen soorten en de algemene kwaliteitsverbetering ten gevolge van het huidige milieubeleid.
--	--	--

9. Zoogdieren – vleermuizen

Barbastella barbastellus - Mopsvleermuis		
thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal	=	Minimaal het behoud of de uitbreiding van het actueel areaal
Populatie	↑	uitbreiding van de huidige populatie
Kwaliteit	↑	Oplossen van versnippering, niet afgestemd menselijk gebruik, tekort aan kwaliteit van het leefgebied, Geen extra oppervlakte leefgebied nodig naast de vooropgestelde extra oppervlaktes Europees te beschermen habitats en leefgebied van andere Europees te beschermen soorten en de algemene kwaliteitsverbetering ten gevolge van het huidige milieubeleid.

Eptesicus serotinus - Laatvlieger		
thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal	=	behoud van het huidige areaal
Populatie	=	behoud van de huidige populatie
Kwaliteit	↑	Oplossen van versnippering, niet afgestemd menselijk gebruik, tekort aan kwaliteit van het leefgebied, Geen extra oppervlakte leefgebied nodig naast de vooropgestelde extra oppervlaktes Europees te beschermen habitats en leefgebied van andere Europees te beschermen soorten en de algemene kwaliteitsverbetering ten gevolge van het huidige milieubeleid.

Myotis bechsteini - Bechstein's vleermuis		
thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal	=	behoud van het huidige areaal
Populatie	↑	uitbreiding van de huidige populatiegrootte
Kwaliteit	↑	Oplossen van versnippering, niet afgestemd menselijk gebruik, tekort aan kwaliteit van het leefgebied, Geen extra oppervlakte leefgebied nodig naast de

		vooropgestelde extra oppervlaktes Europees te beschermen habitats en leefgebied van andere Europees te beschermen soorten en de algemene kwaliteitsverbetering ten gevolge van het huidige milieubeleid.
--	--	--

Myotis brandtii/Myotis mystacinus - Brandt's vleermuis/Gewone baardvleermuis		
thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal	=	behoud van het huidige areaal
Populatie	=	behoud van de huidige overwinterende populatie van gemiddeld 2.000 exemplaren
Kwaliteit	↑	Oplossen van versnippering, niet afgestemd menselijk gebruik, vegetatiewijziging, tekort aan kwaliteit van het leefgebied, Geen extra oppervlakte leefgebied nodig naast de vooropgestelde extra oppervlaktes Europees te beschermen habitats en leefgebied van andere Europees te beschermen soorten en de algemene kwaliteitsverbetering ten gevolge van het huidige milieubeleid.

Myotis dasycneme - Meervleermuis		
thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal	=	behoud van het huidige areaal
Populatie	=	behoud van de huidige populatie
Kwaliteit	↑	Oplossen van ongunstige waterkwaliteit, versnippering, niet afgestemd menselijk gebruik, tekort aan kwaliteit van het leefgebied, Geen extra oppervlakte leefgebied nodig naast de vooropgestelde extra oppervlaktes Europees te beschermen habitats en leefgebied van andere Europees te beschermen soorten en de algemene kwaliteitsverbetering ten gevolge van het huidige milieubeleid.

Myotis daubentonii - Watervleermuis		
thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal	=	behoud van het huidige areaal
Populatie	=	behoud van de huidige populatie
Kwaliteit	↑	Oplossen van ongunstige waterkwaliteit, versnippering, niet afgestemd menselijk gebruik, tekort aan kwaliteit van het

		<p>leefgebied,</p> <p>naast de vooropgestelde extra oppervlaktes Europees te beschermen habitats en leefgebied van andere Europees te beschermen soorten en de algemene kwaliteitsverbetering ten gevolge van het huidige milieubeleid.</p>
--	--	---

Myotis emarginatus - Ingekorven vleermuis

thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal	=	behoud van het huidige areaal
Populatie	=	behoud van de huidige populatie
Kwaliteit	↑	<p>Oplossen van versnippering, niet afgestemd menselijk gebruik, tekort aan kwaliteit van het leefgebied,</p> <p>Geen extra oppervlakte leefgebied nodig naast de vooropgestelde extra oppervlaktes Europees te beschermen habitats en leefgebied van andere Europees te beschermen soorten en de algemene kwaliteitsverbetering ten gevolge van het huidige milieubeleid.</p>

Myotis myotis - Vale vleermuis

thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal	=	behoud van het huidige areaal
Populatie	=	Groei van de populatiegrootte
Kwaliteit	↑	<p>Oplossen van niet afgestemd menselijk gebruik, tekort aan kwaliteit van het leefgebied,</p> <p>naast de vooropgestelde extra oppervlaktes Europees te beschermen habitats en leefgebied van andere Europees te beschermen soorten en de algemene kwaliteitsverbetering ten gevolge van het huidige milieubeleid.</p>

Myotis mystacinus - Baardvleermuis

thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal	=	
Populatie	=	
Kwaliteit	=	Oplossen van

Myotis nattereri - Franjestaart

thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal	=	behoud van het huidige areaal
Populatie	↑	behoud of groei van de huidige populaties
Kwaliteit	↑	Oplossen van versnippering, niet afgestemd menselijk gebruik, tekort aan kwaliteit van het leefgebied, Geen extra oppervlakte leefgebied nodig naast de vooropgestelde extra oppervlaktes Europees te beschermen habitats en leefgebied van andere Europees te beschermen soorten en de algemene kwaliteitsverbetering ten gevolge van het huidige milieubeleid.

Nyctalus leisleri - Bosvleermuis

thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal	=	behoud van het huidige areaal
Populatie	=	behoud of groei van de huidige populatie
Kwaliteit	↑	Oplossen van tekort aan kwaliteit van het leefgebied, Geen extra oppervlakte leefgebied nodig naast de vooropgestelde extra oppervlaktes Europees te beschermen habitats en leefgebied van andere Europees te beschermen soorten en de algemene kwaliteitsverbetering ten gevolge van het huidige milieubeleid.

Nyctalus noctula - Rosse vleermuis

thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal	=	behoud van het huidige areaal
Populatie	=	behoud of groei van de huidige populatie
Kwaliteit	↑	Oplossen van tekort aan kwaliteit van het leefgebied, Instandhouding, herstel en ontwikkeling van waterrijke gebieden in een straal van 10 km van de zomerkolonies, naast de vooropgestelde extra oppervlaktes Europees te beschermen habitats en leefgebied van andere Europees te beschermen soorten en de algemene kwaliteitsverbetering ten gevolge van het huidige milieubeleid.

Pipistrellus species - Ruige dwergvleermuis / Gewone dwergvleermuis / Kleine dwergvleermuis

thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal	=	behoud van het huidige areaal
Populatie	=	behoud van de huidige populatie
Kwaliteit	↑	Oplossen van tekort aan kwaliteit van het leefgebied, naast de vooropgestelde extra oppervlaktes Europees te beschermen habitats en leefgebied van andere Europees te beschermen soorten en de algemene kwaliteitsverbetering ten gevolge van het huidige milieubeleid.

Plecotus auritus/austriacus - Gewone grootoorvleermuis/Grijze grootoorvleermuis

thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal	=	behoud van het huidige areaal
Populatie	=	behoud van de huidige populatie
Kwaliteit	↑	Oplossen van versnippering, niet afgestemd menselijk gebruik, tekort aan kwaliteit van het leefgebied, Geen extra oppervlakte leefgebied nodig naast de vooropgestelde extra oppervlaktes Europees te beschermen habitats en leefgebied van andere Europees te beschermen soorten en de algemene kwaliteitsverbetering ten gevolge van het huidige milieubeleid.

Plecotus austriacus - Grijze grootoorvleermuis

thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal	=	
Populatie	=	
Kwaliteit	=	Oplossen van

Rhinolophus ferrumequinum - Grote hoefijzerneus

thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal	=	n.v.t.
Populatie	=	n.v.t.

Kwaliteit	↑	Oplossen van versnippering, niet afgestemd menselijk gebruik, tekort aan kwaliteit van het leefgebied, Beperken van of alternatieven gebruiken voor antibiotica en antiparasitaire producten bij begrazingsprojecten in reservaatgebieden. Geen extra oppervlakte leefgebied nodig naast de vooropgestelde extra oppervlaktes Europees te beschermen habitats en leefgebied van andere Europees te beschermen soorten en de algemene kwaliteitsverbetering ten gevolge van het huidige milieubeleid.
-----------	---	---

Vespertilio murinus - Tweekleurige vleermuis		
thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal		
Populatie		
Kwaliteit		Geen extra oppervlakte leefgebied naast de vooropgestelde extra oppervlaktes Europees te beschermen habitats en leefgebied van andere Europees te beschermen soorten en de algemene kwaliteitsverbetering ten gevolge van het huidige milieubeleid.

Gewestelijke instandhoudingsdoelstellingen voor de Europees te beschermen vogelsoorten

1. Vogels van bijlage IV

Acrocephalus paludicola - Waterrietzanger		
thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal	↑	uitbreiding van het huidig areaal
Populatie	↑	uitbreiding van de huidige populatie
Kwaliteit	↑	Oplossen van tekort aan kwaliteit van het leefgebied, Instandhouding en waar mogelijk uitbreiding van het huidig areaal aan moerasvegetaties in Vlaanderen en grote zeggenvetaties in het bijzonder, naast de vooropgestelde extra oppervlaktes Europees te beschermen habitats en leefgebied van andere Europees te beschermen soorten en de algemene kwaliteitsverbetering ten gevolge van het huidige milieubeleid.

Alcedo atthis - Ijsvogel		
thema	doel	Omschrijving van het doel

Areaal	=	behoud van het huidige areaal van 10.000 km ²
Oppervlakte	=	Minimaal behoud van het gemiddelde aantal broedparen van de huidige populatie (750 paren). Een tijdelijke afname t.g.v. natuurlijke schommelingen na strenge winters is aanvaardbaar.
Kwaliteit	=	Oplossen van ongunstige waterkwaliteit, tekort aan kwaliteit van het leefgebied, Geen extra oppervlakte leefgebied nodig naast de vooropgestelde extra oppervlaktes Europees te beschermen habitats en leefgebied van andere Europees te beschermen soorten en de algemene kwaliteitsverbetering ten gevolge van het huidige milieubeleid.

Anthus campestris - Duinpieper

thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal		
Populatie		
Kwaliteit	↑	Oplossen van tekort aan kwaliteit van het leefgebied, Verbetering van de kwaliteit van het leefgebied in de vroegere broedgebieden door het herstellen van stuifzandgebieden.

Ardea purpurea - Purperreiger

thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal	↑	uitbreiding van het huidige areaal
Populatie	↑	uitbreiding van de huidige populatie tot minimaal 60 broedparen
Kwaliteit	↑	Oplossen van tekort aan kwaliteit van het leefgebied, Geen extra oppervlakte leefgebied nodig naast de vooropgestelde extra oppervlaktes Europees te beschermen habitats en leefgebied van andere Europees te beschermen soorten en de algemene kwaliteitsverbetering ten gevolge van het huidige milieubeleid.

Botaurus stellaris - Roerdomp

thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal	↑	Een verdubbeling van het huidig areaal tot 550 km ²
Populatie	↑	Uitbreiding van de populatie tot 75 paren met 2 kernpopulaties van minimaal 20 broedparen en een aantal satelietpopulaties van 3 - 5 paren

Kwaliteit	↑	Oplossen van verstoring van de waterhuishouding, tekort aan kwaliteit van het leefgebied, Uitbreiding van het huidige leefgebied met 1.370 - 2.110ha open water (30 - 35%) en moeras (waterrietvegetaties met een waterpeil van 10 - 30 cm), naast de vooropgestelde extra oppervlaktes Europees te beschermen habitats en leefgebied van andere Europees te beschermen soorten en de algemene kwaliteitsverbetering ten gevolge van het huidige milieubeleid.
-----------	---	---

Caprimulgus europaeus - Nachtzwaluw

thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal	=	behoud van het huidig areaal
Populatie	=	behoud van de huidige gemiddelde populatie van 550 exemplaren
Kwaliteit	↑	Oplossen van niet afgestemd menselijk gebruik, tekort aan kwaliteit van het leefgebied, Geen extra oppervlakte leefgebied nodig naast de vooropgestelde extra oppervlaktes Europees te beschermen habitats en leefgebied van andere Europees te beschermen soorten en de algemene kwaliteitsverbetering ten gevolge van het huidige milieubeleid.

Charadrius alexandrinus - Strandplevier

thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal	↑	uitbreiding van het huidige areaal tot minimaal 500 km ²
Populatie	=	uitbreiding van de huidige populatie tot minimum 80 broedparen
Kwaliteit	↑	Oplossen van tekort aan kwaliteit van het leefgebied, Uitbreiding van het huidige leefgebied met 32 – 84 ha onder de vorm van kale zandplaten, naast de vooropgestelde extra oppervlaktes Europees te beschermen habitats en leefgebied van andere Europees te beschermen soorten en de algemene kwaliteitsverbetering ten gevolge van het huidige milieubeleid.

Chlidonias niger - Zwarte stern

thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal	=	de soort is uitgestorven in Vlaanderen
Populatie	=	de soort is uitgestorven in Vlaanderen; herstel of heraanleg van potentiële broedgebieden

Kwaliteit	↑	Oplossen van eutrofiëring en/of verzuring, tekort aan kwaliteit van het leefgebied, Geen extra oppervlakte leefgebied nodig naast de vooropgestelde extra oppervlaktes Europees te beschermen habitats en leefgebied van andere Europees te beschermen soorten en de algemene kwaliteitsverbetering ten gevolge van het huidige milieubeleid.
-----------	---	--

Ciconia ciconia - Ooievaar

thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal	↑	uitbreiding van het huidige areaal tot 1.000 km ²
Populatie	↑	uitbreiding van de huidige populatie tot minimaal 20 broedparen
Kwaliteit	↑	Oplossen van niet afgestemd menselijk gebruik, tekort aan kwaliteit van het leefgebied, Geen extra oppervlakte leefgebied nodig naast de vooropgestelde extra oppervlaktes Europees te beschermen habitats en leefgebied van andere Europees te beschermen soorten en de algemene kwaliteitsverbetering ten gevolge van het huidige milieubeleid.

Circus aeruginosus - Bruine kiekendief

thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal	=	behoud van het huidige areaal van 2.500 km ²
Populatie	=	behoud van de huidige populatie van 135 broedparen
Kwaliteit	↑	Oplossen van niet afgestemd menselijk gebruik, tekort aan kwaliteit van het leefgebied, Geen extra oppervlakte leefgebied nodig naast de vooropgestelde extra oppervlaktes Europees te beschermen habitats en leefgebied van andere Europees te beschermen soorten en de algemene kwaliteitsverbetering ten gevolge van het huidige milieubeleid.

Circus cyaneus - Blauwe kiekendief

thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal	=	behoud van het huidige areaal
Populatie	=	behoud van de huidige populatie van minimaal 150 exemplaren
Kwaliteit	=	Oplossen van niet afgestemd menselijk gebruik, tekort aan kwaliteit van het leefgebied,

		Geen extra oppervlakte leefgebied nodig naast de vooropgestelde extra oppervlaktes Europees te beschermen habitats en leefgebied van andere Europees te beschermen soorten en de algemene kwaliteitsverbetering ten gevolge van het huidige milieubeleid.
--	--	---

Circus pygargus - Grauwe kiekendief		
thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal	↑	uitbreiding van het huidige areaal
Populatie	↑	uitbreiding van de huidige populatie tot 15 broedparen
Kwaliteit	↑	Oplossen van niet afgestemd menselijk gebruik, tekort aan kwaliteit van het leefgebied, Uitbreiding van de huidige en potentiële leefgebieden met 350 – 450 ha aan kleine landschapselementen onder de vorm van voedselrijke randzones (duo- en trioranden, bermen, braakpercelen, ...), naast de vooropgestelde extra oppervlaktes Europees te beschermen habitats en leefgebied van andere Europees te beschermen soorten en de algemene kwaliteitsverbetering ten gevolge van het huidige milieubeleid.

Crex crex - Kwartelkoning		
thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal	↑	uitbreiding van het huidige areaal tot 2.000 km ²
Populatie	↑	uitbreiding van de huidige populatie tot minimaal 100 broedparen verspreid over 4 kernpopulaties
Kwaliteit	↑	Oplossen van niet afgestemd menselijk gebruik, tekort aan kwaliteit van het leefgebied, Uitbreiding van het huidige leefgebied met 1.240 - 2.450 ha van vooral bloemrijke hooi- en graslanden, naast de vooropgestelde extra oppervlaktes Europees te beschermen habitats en leefgebied van andere Europees te beschermen soorten en de algemene kwaliteitsverbetering ten gevolge van het huidige milieubeleid.

Cygnus bewickii - Kleine zwaan		
thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal	=	behoud van het huidig overwinteringsareaal
Populatie	=	behoud van de huidige populatie van minimaal 140 exemplaren
Kwaliteit	↑	Oplossen van verstoring van de waterhuishouding, ongunstige waterkwaliteit, niet afgestemd menselijk gebruik, tekort aan

		<p>kwaliteit van het leefgebied,</p> <p>Geen extra oppervlakte leefgebied nodig naast de vooropgestelde extra oppervlaktes Europees te beschermen habitats en leefgebied van andere Europees te beschermen soorten en de algemene kwaliteitsverbetering ten gevolge van het huidige milieubeleid.</p>
--	--	---

Dendrocopos medius - Middelste bonte specht

thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal	↑	uitbreiding van het huidige areaal tot minimaal 3.000 km ²
Populatie	↑	uitbreiding van de huidige populatie tot minimaal 75 broedparen
Kwaliteit	↑	<p>Oplossen van tekort aan kwaliteit van het leefgebied,</p> <p>Geen extra oppervlakte leefgebied nodig naast de vooropgestelde extra oppervlaktes Europees te beschermen habitats en leefgebied van andere Europees te beschermen soorten en de algemene kwaliteitsverbetering ten gevolge van het huidige milieubeleid.</p>

Dryocopus martius - Zwarte specht

thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal	=	behoud van het huidige areaal van 7.000 km ²
Populatie	=	minimaal behoud van de huidige populatie van gemiddeld 850 broedparen
Kwaliteit	↑	<p>Oplossen van tekort aan kwaliteit van het leefgebied,</p> <p>Geen extra oppervlakte leefgebied nodig naast de vooropgestelde extra oppervlaktes Europees te beschermen habitats en leefgebied van andere Europees te beschermen soorten en de algemene kwaliteitsverbetering ten gevolge van het huidige milieubeleid.</p>

Egretta alba - Grote zilverreiger

thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal	=	uitbreiding van het huidige areaal
Populatie	=	behoud van de huidige populatie van minimaal 70 exemplaren
Kwaliteit	=	<p>Oplossen van ongunstige waterkwaliteit, niet afgestemd menselijk gebruik, tekort aan kwaliteit van het leefgebied,</p> <p>Geen extra oppervlakte leefgebied nodig naast de vooropgestelde extra oppervlaktes Europees te beschermen</p>

		habitats en leefgebied van andere Europees te beschermen soorten en de algemene kwaliteitsverbetering ten gevolge van het huidige milieubeleid.
--	--	---

Egretta garzetta - Kleine zilverreiger

thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal	↑	uitbreiding van het huidige areaal tot minimaal 500 km ²
Populatie	=	behoud van een populatie van minimaal 20 broedparen
Kwaliteit	↑	Oplossen van ongunstige waterkwaliteit, tekort aan kwaliteit van het leefgebied, Geen extra oppervlakte leefgebied nodig naast de vooropgestelde extra oppervlaktes Europees te beschermen habitats en leefgebied van andere Europees te beschermen soorten en de algemene kwaliteitsverbetering ten gevolge van het huidige milieubeleid.

Emberiza hortulana - Ortolaan

thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal		
Populatie		
Kwaliteit	↑	Oplossen van tekort aan kwaliteit van het leefgebied, Geen extra oppervlakte leefgebied nodig naast de vooropgestelde extra oppervlaktes Europees te beschermen habitats en leefgebied van andere Europees te beschermen soorten en de algemene kwaliteitsverbetering ten gevolge van het huidige milieubeleid.

Ixobrychus minutus - Woudaap

thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal	↑	uitbreiding van het huidige areaal tot 600 km ²
Populatie	↑	uitbreiding van de huidige populatie tot 75 broedparen verdeeld over 2 kernpopulaties van telkens minimaal 20 paren en satellietpopulaties in de overige vijvergebieden
Kwaliteit	↑	Oplossen van tekort aan kwaliteit van het leefgebied, Geen extra oppervlakte leefgebied nodig naast de vooropgestelde extra oppervlaktes Europees te beschermen habitats en leefgebied van andere Europees te beschermen soorten en de algemene kwaliteitsverbetering ten gevolge van

		het huidige milieubeleid.
--	--	---------------------------

Lanius collurio - Grauwe klauwier		
thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal	↑	uitbreiding van het huidige areaal tot minimaal 1.250 km ²
Populatie	↑	uitbreiding van de huidige populatie tot minimaal 80 broedparen met kernpopulaties van telkens 20 paren
Kwaliteit	↑	Oplossen van tekort aan kwaliteit van het leefgebied, Uitbreiding van het leefgebied met 400 - 610 ha. Rekening houdend met de referentieoppervlakten van de habitats van Bijlage I van de Habitatrichtlijn is 200 - 350 ha extra leefgebied nodig, naast de vooropgestelde extra oppervlaktes Europees te beschermen habitats en leefgebied van andere Europees te beschermen soorten en de algemene kwaliteitsverbetering ten gevolge van het huidige milieubeleid.

Larus melanocephalus - Zwartkopmeeuw		
thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal	=	behoud van het huidig areaal
Populatie	=(↓)	Behoud van een gemiddelde populatie van 1100 broedparen. Een tijdelijke, zelfs forse afname als gevolg van verplaatsingen binnen de Nederlands-Belgische metapopulatie is aanvaardbaar.
Kwaliteit	↑	Oplossen van tekort aan kwaliteit van het leefgebied, Geen extra oppervlakte leefgebied nodig naast de vooropgestelde extra oppervlaktes Europees te beschermen habitats en leefgebied van andere Europees te beschermen soorten en de algemene kwaliteitsverbetering ten gevolge van het huidige milieubeleid.

Lullula arborea - Boomleeuwerik		
thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal	=	behoud van het huidige areaal van 3.000 km ²
Populatie	=	behoud van de huidige populatie van gemiddeld 650 broedparen
Kwaliteit	↑	Oplossen van vegetatiewijziging, tekort aan kwaliteit van het leefgebied, Geen extra oppervlakte leefgebied nodig naast de vooropgestelde extra oppervlaktes Europees te beschermen habitats en leefgebied van andere Europees te beschermen soorten en de algemene kwaliteitsverbetering ten gevolge van

		het huidige milieubeleid.
--	--	---------------------------

Luscinia svecica - Blauwborst

thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal	=	behoud van het huidige areaal van 7.500 km ²
Populatie	=	behoud van de huidige populatie van gemiddeld 3.350 broedparen
Kwaliteit	↑	Oplossen van vegetatiewijziging, tekort aan kwaliteit van het leefgebied, Geen extra oppervlakte leefgebied nodig naast de vooropgestelde extra oppervlaktes Europees te beschermen habitats en leefgebied van andere Europees te beschermen soorten en de algemene kwaliteitsverbetering ten gevolge van het huidige milieubeleid.

Nycticorax nycticorax - Kwak

thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal	↑	uitbreiding van het huidige areaal van 1.000 km ²
Populatie	↑	Uitbreiden van het aantal wilde broedparen in de totale populatie tot minimaal 40 broedparen verdeeld over twee kernpopulaties van 20 paren
Kwaliteit	↑	Oplossen van ongunstige waterkwaliteit, tekort aan kwaliteit van het leefgebied, Geen extra oppervlakte leefgebied nodig naast de vooropgestelde extra oppervlaktes Europees te beschermen habitats en leefgebied van andere Europees te beschermen soorten en de algemene kwaliteitsverbetering ten gevolge van het huidige milieubeleid.

Pernis apivorus - Wespandief

thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal	=	behoud van het huidige areaal van 6.000 km ²
Populatie	=	behoud van de huidige populatie van gemiddeld 200 broedparen
Kwaliteit	↑	Oplossen van niet afgestemd menselijk gebruik, tekort aan kwaliteit van het leefgebied, Geen extra oppervlakte leefgebied nodig naast de vooropgestelde extra oppervlaktes Europees te beschermen habitats en leefgebied van andere Europees te beschermen soorten en de algemene kwaliteitsverbetering ten gevolge van

		het huidige milieubeleid.
--	--	---------------------------

Philomachus pugnax - Kemphaan

thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal	=	behoud van het huidig areaal
Populatie	=	behoud van de huidige populatie van minimaal 800 exemplaren
Kwaliteit	=	Oplossen van verstoring van de waterhuishouding, niet afgestemd menselijk gebruik, tekort aan kwaliteit van het leefgebied, Geen extra oppervlakte leefgebied nodig naast de vooropgestelde extra oppervlaktes Europees te beschermen habitats en leefgebied van andere Europees te beschermen soorten en de algemene kwaliteitsverbetering ten gevolge van het huidige milieubeleid.

Platalaea leucorodia - Lepelaar

thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal	=	behoud van het huidige areaal
Populatie	↑	uitbreiding van de huidige populatie broedvogels tot gemiddeld 40 broedparen; uitbreiding van de huidige populatie trekvogels.
Kwaliteit	↑	Oplossen van niet afgestemd menselijk gebruik, tekort aan kwaliteit van het leefgebied, Geen extra oppervlakte leefgebied nodig naast de vooropgestelde extra oppervlaktes Europees te beschermen habitats en leefgebied van andere Europees te beschermen soorten en de algemene kwaliteitsverbetering ten gevolge van het huidige milieubeleid.

Pluvialis apricaria - Goudplevier

thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal	=	behoud van het huidig areaal
Populatie	↑	uitbreiding van de huidige populatie tot gemiddeld 5.000 exemplaren
Kwaliteit	↑	Oplossen van verstoring van de waterhuishouding, niet afgestemd menselijk gebruik, tekort aan kwaliteit van het

		<p>leefgebied,</p> <p>Geen extra oppervlakte leefgebied nodig naast de vooropgestelde extra oppervlaktes Europees te beschermen habitats en leefgebied van andere Europees te beschermen soorten en de algemene kwaliteitsverbetering ten gevolge van het huidige milieubeleid.</p>
--	--	---

Porzana porzana - Porseleinhoen		
thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal	↑	uitbreiding van het huidig areaal tot 2.000 km ²
Populatie	↑	uitbreiding van de huidige populatie tot jaarlijks minimaal 70 territoria
Kwaliteit	↑	<p>Oplossen van verstoring van de waterhuishouding, niet afgestemd menselijk gebruik, vegetatiewijziging, tekort aan kwaliteit van het leefgebied,</p> <p>Uitbreiding van het leefgebied met 245 - 265 ha nodig onder de vorm van moerassen (grotendeels andere dan rietlanden) en open water, naast de vooropgestelde extra oppervlaktes Europees te beschermen habitats en leefgebied van andere Europees te beschermen soorten en de algemene kwaliteitsverbetering ten gevolge van het huidige milieubeleid.</p>

Sterna albifrons - Dwergstern		
thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal	=	behoud van het huidige areaal
Populatie	=	behoud van de huidige populatie van gemiddeld 200 broedparen
Kwaliteit	↑	<p>Oplossen van niet afgestemd menselijk gebruik, tekort aan kwaliteit van het leefgebied,</p> <p>Geen extra oppervlakte leefgebied nodig naast de vooropgestelde extra oppervlaktes Europees te beschermen habitats en leefgebied van andere Europees te beschermen soorten en de algemene kwaliteitsverbetering ten gevolge van het huidige milieubeleid.</p>

Sterna hirundo - Visdief		
thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal	=	behoud of lichte uitbreiding van het huidige areaal
Populatie	=	behoud van de huidige populatie van gemiddeld 2.300 broedparen

Kwaliteit	↑	Oplossen van niet afgestemd menselijk gebruik, vegetatiewijziging, tekort aan kwaliteit van het leefgebied, Geen extra oppervlakte leefgebied nodig naast de vooropgestelde extra oppervlaktes Europees te beschermen habitats en leefgebied van andere Europees te beschermen soorten en de algemene kwaliteitsverbetering ten gevolge van het huidige milieubeleid.
-----------	---	--

Sterna sandvicensis - Grote stern

thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal	=	behoud van het huidige areaal (minstens 22 ha)
Populatie	=(↓)	Behoud van de huidige populatie van minimaal 4000 broedparen. Een tijdelijke, zelfs forse afname als gevolg van verplaatsingen binnen de Nederlands-Belgische metapopulatie is aanvaardbaar.
Kwaliteit	↑	Oplossen van tekort aan kwaliteit van het leefgebied, Uitbreiding van het leefgebied met 11 ha, naast de vooropgestelde extra oppervlaktes Europees te beschermen habitats en leefgebied van andere Europees te beschermen soorten en de algemene kwaliteitsverbetering ten gevolge van het huidige milieubeleid.

Tetrao tetrix - Korhoen

thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal		de soort is uitgestorven in Vlaanderen
Populatie		de soort is uitgestorven in Vlaanderen
Kwaliteit	↑	Oplossen van tekort aan kwaliteit van het leefgebied, niet afgestemd menselijk gebruik, Geen extra oppervlakte leefgebied nodig naast de vooropgestelde extra oppervlaktes Europees te beschermen habitats en leefgebied van andere Europees te beschermen soorten en de algemene kwaliteitsverbetering ten gevolge van het huidige milieubeleid.

2. Doortrekkende en overwinterende vogels

Anas acuta - Pijlstaart

thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal	↑	uitbreiding van het huidig areaal en instandhouding van internationaal belangrijke overwinteringsgebieden

Populatie	=	Behoud van de huidige populatie van minimum 2000 broedparen . Een afname in beperkte mate als gevolg van een verminderde eutrofiering van stromende en stilstaande wateren is aanvaardbaar.
Kwaliteit	↑	Oplossen van verstoring van de waterhuishouding, niet afgestemd menselijk gebruik, tekort aan kwaliteit van het leefgebied, Geen extra oppervlakte leefgebied nodig naast de vooropgestelde extra oppervlaktes Europees te beschermen habitats en leefgebied van andere Europees te beschermen soorten en de algemene kwaliteitsverbetering ten gevolge van het huidige milieubeleid.

Anas clypeata - Slobeend

thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal	=	behoud van het huidig areaal en instandhouding van internationaal belangrijke overwinteringsgebieden
Populatie	=	behoud van de huidige populatie van minimum 3.500 exemplaren als seizoensgemiddelde
Kwaliteit	↑	Oplossen van verstoring van de waterhuishouding, ongunstige waterkwaliteit, niet afgestemd menselijk gebruik, Geen extra oppervlakte leefgebied nodig naast de vooropgestelde extra oppervlaktes Europees te beschermen habitats en leefgebied van andere Europees te beschermen soorten en de algemene kwaliteitsverbetering ten gevolge van het huidige milieubeleid.

Anas crecca - Wintertaling

thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal	=	behoud van het huidig areaal en instandhouding van internationaal belangrijke overwinteringsgebieden
Populatie	=(↓)	Behoud van de huidige populatie van minimum 24.000 exemplaren. Een lokale afname als gevolg van een verminderde eutrofiering van stromende en stilstaande wateren is aanvaardbaar.
Kwaliteit	↑	Oplossen van verstoring van de waterhuishouding, niet afgestemd menselijk gebruik, Geen extra oppervlakte leefgebied nodig naast de vooropgestelde extra oppervlaktes Europees te beschermen habitats en leefgebied van andere Europees te beschermen soorten en de algemene kwaliteitsverbetering ten gevolge van het huidige milieubeleid.

Anas penelope - Smient		
thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal	=	behoud van het huidige areaal
Populatie	=	Behoud van de huidige populatie van minimum 39.000 exemplaren.
Kwaliteit	=	Oplossen van verstoring van de waterhuishouding, niet afgestemd menselijk gebruik, tekort aan kwaliteit van het leefgebied, Geen extra oppervlakte leefgebied nodig naast de vooropgestelde extra oppervlaktes Europees te beschermen habitats en leefgebied van andere Europees te beschermen soorten en de algemene kwaliteitsverbetering ten gevolge van het huidige milieubeleid.

Anas strepera - Krakeend		
thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal	=	behoud van het huidig areaal en instandhouding van internationaal belangrijke overwinteringsgebieden
Populatie	=	behoud van de huidige populatie van minimum 7.500 exemplaren als seizoensgemiddelde
Kwaliteit	↑	Oplossen van verstoring van de waterhuishouding, ongunstige waterkwaliteit, niet afgestemd menselijk gebruik, Geen extra oppervlakte leefgebied nodig naast de vooropgestelde extra oppervlaktes Europees te beschermen habitats en leefgebied van andere Europees te beschermen soorten en de algemene kwaliteitsverbetering ten gevolge van het huidige milieubeleid.

Anser albifrons - Kolgans		
thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal	=	behoud van het huidige areaal
Populatie	=	behoud van de huidige populatie van gemiddeld 20.000 exemplaren
Kwaliteit	↑	Oplossen van versnippering, niet afgestemd menselijk gebruik, tekort aan kwaliteit van het leefgebied, Geen extra oppervlakte leefgebied nodig naast de vooropgestelde extra oppervlaktes Europees te beschermen habitats en leefgebied van andere Europees te beschermen soorten en de algemene kwaliteitsverbetering ten gevolge van het huidige milieubeleid.

Anser anser - Grauwe gans		
thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal	=	behoud van het huidig areaal
Populatie	=	behoud van de huidige populatie trekvogels van minimaal 12.000 exemplaren. Toezien op een duurzaam beheer van residentiele populaties die niet altijd gemakkelijk van trekkende populaties zijn te onderscheiden.
Kwaliteit	↑	Oplossen van niet afgestemd menselijk gebruik, tekort aan kwaliteit van het leefgebied, Geen extra oppervlakte leefgebied nodig naast de vooropgestelde extra oppervlaktes Europees te beschermen habitats en leefgebied van andere Europees te beschermen soorten en de algemene kwaliteitsverbetering ten gevolge van het huidige milieubeleid.

Anser brachyrhynchus - Kleine rietgans		
thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal	=	behoud van het huidig graslandareaal
Populatie	=	behoud van de huidige populatie van minimaal 12.000 exemplaren
Kwaliteit	=	Oplossen van versnippering, niet afgestemd menselijk gebruik, tekort aan kwaliteit van het leefgebied, Uitbreiding van de oppervlakte leefgebied met 0 - 1.858 ha onder de vorm van permanent grasland of weilandcomplexen met veel sloten en/of microrelief, naast de vooropgestelde extra oppervlaktes Europees te beschermen habitats en leefgebied van andere Europees te beschermen soorten en de algemene kwaliteitsverbetering ten gevolge van het huidige milieubeleid en dit naast het bestaande graslandareaal van 11.600 ha waarvan 8.000 - 10.000 ha permanent grasland of weilandcomplex met veel sloten en/of microreliëf in de Oostkustpolders.

Anser fabalis - Rietgans		
thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal	=	behoud van het huidig areaal
Populatie	=	behoud van de huidige populatie van minimaal 650 exemplaren
Kwaliteit	↑	Oplossen van niet afgestemd menselijk gebruik, tekort aan kwaliteit van het leefgebied, Geen extra oppervlakte leefgebied nodig naast de

		vooropgestelde extra oppervlaktes Europees te beschermen habitats en leefgebied van andere Europees te beschermen soorten en de algemene kwaliteitsverbetering ten gevolge van het huidige milieubeleid.
--	--	--

Arenaria interpres - Steenloper		
thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal	=	behoud van het huidig areaal
Populatie	=	behoud van de huidige populatie van minimaal 1.200 exemplaren
Kwaliteit	↑	Oplossen van niet afgestemd menselijk gebruik, tekort aan kwaliteit van het leefgebied, Geen extra oppervlakte leefgebied nodig naast de vooropgestelde extra oppervlaktes Europees te beschermen habitats en leefgebied van andere Europees te beschermen soorten en de algemene kwaliteitsverbetering ten gevolge van het huidige milieubeleid.

Avosetta recurvirostra - Kluut		
thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal	↑	uitbreiding van het huidige areaal tot 2.000 km ² behoud en herstel van het areaal slikken en schorren langs de Beneden-Schelde en de kust
Populatie	↑	uitbreiding van de huidige populatie broedvogels tot gemiddeld 600 broedparen. behoud van de huidige populatie trekvogels van minimum 300 exemplaren
Kwaliteit	↑	Oplossen van niet afgestemd menselijk gebruik, vegetatiewijziging, tekort aan kwaliteit van het leefgebied, Geen extra oppervlakte leefgebied nodig naast de vooropgestelde extra oppervlaktes Europees te beschermen habitats en leefgebied van andere Europees te beschermen soorten en de algemene kwaliteitsverbetering ten gevolge van het huidige milieubeleid.

Aythya ferina - Tafeleend		
thema	doel	Omschrijving van het doel

Areaal	=	behoud van het huidig areaal en instandhouding van internationaal belangrijke overwinteringsgebieden
Populatie	=	behoud van de huidige populatie van minimaal 11.000 exemplaren
Kwaliteit	↑	Oplossen van niet afgestemd menselijk gebruik, Geen extra oppervlakte leefgebied nodig naast de vooropgestelde extra oppervlaktes Europees te beschermen habitats en leefgebied van andere Europees te beschermen soorten en de algemene kwaliteitsverbetering ten gevolge van het huidige milieubeleid.

Aythya fuligula - kuifeend

thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal	=	behoud van het huidig areaal
Populatie	=(↓)	behoud van de huidige populatie van minimaal 10.000 exemplaren. Een zekere afname als gevolg van een verminderde eutrofiering van stromende en stilstaande wateren is aanvaardbaar.
Kwaliteit	↑	Oplossen van niet afgestemd menselijk gebruik, Geen extra oppervlakte leefgebied nodig naast de vooropgestelde extra oppervlaktes Europees te beschermen habitats en leefgebied van andere Europees te beschermen soorten en de algemene kwaliteitsverbetering ten gevolge van het huidige milieubeleid.

Falco peregrinus - Slechtvalk

thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal	=	behoud van het huidige areaal van 500 km ²
Populatie	=	behoud van de huidige populatie van minimaal 20 broedparen
Kwaliteit	=	Oplossen van Behoud van de huidige nestgelegenheid, naast de vooropgestelde extra oppervlaktes Europees te beschermen habitats en leefgebied van andere Europees te beschermen soorten en de algemene kwaliteitsverbetering ten gevolge van het huidige milieubeleid.

Himantopus himantopus - Steltkluit

thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal	↑	uitbreiding van het huidige areaal tot 500 km ²
Populatie	=	behoud van een minimale populatiegrootte van 10 broedparen
Kwaliteit	↑	Oplossen van verstoring van de waterhuishouding, tekort aan kwaliteit van het leefgebied, Geen extra oppervlakte leefgebied nodig naast de vooropgestelde extra oppervlaktes Europees te beschermen habitats en leefgebied van andere Europees te beschermen soorten en de algemene kwaliteitsverbetering ten gevolge van het huidige milieubeleid.

Larus argentatus - Zilvermeeuw

thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal	=	behoud van het huidig areaal
Populatie	=	behoud van de huidige populatie van minimaal 20.000 exemplaren
Kwaliteit	↑	Oplossen van niet afgestemd menselijk gebruik, Geen extra oppervlakte leefgebied nodig naast de vooropgestelde extra oppervlaktes Europees te beschermen habitats en leefgebied van andere Europees te beschermen soorten en de algemene kwaliteitsverbetering ten gevolge van het huidige milieubeleid.

Larus canus - Stormmeeuw

thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal	=	behoud van het huidig areaal
Populatie	=(↓)	Behoud van de huidige populatie van minimaal 100.000 exemplaren. Een zekere afname als gevolg van een minder intensief grondgebruik is aanvaardbaar.
Kwaliteit	↑	Oplossen van niet afgestemd menselijk gebruik, Geen extra oppervlakte leefgebied nodig naast de vooropgestelde extra oppervlaktes Europees te beschermen habitats en leefgebied van andere Europees te beschermen soorten en de algemene kwaliteitsverbetering ten gevolge van het huidige milieubeleid.

Larus fuscus - Kleine mantelmeeuw

thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal	=	op korte termijn voorzien van een alternatieve en voldoende grote broedplaatsen in de buurt van de huidige kolonie
Populatie	=	behoud van een broedbestand van minimaal 1.920 broedparen
Kwaliteit	↑	Oplossen van tekort aan kwaliteit van het leefgebied, Geen extra oppervlakte leefgebied nodig naast de vooropgestelde extra oppervlaktes Europees te beschermen habitats en leefgebied van andere Europees te beschermen soorten en de algemene kwaliteitsverbetering ten gevolge van het huidige milieubeleid.

Larus ridibundus - Kokmeeuw

thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal	=	behoud van het huidig areaal
Populatie	=	behoud van de huidige populatie van minimaal 150.000 exemplaren
Kwaliteit	↑	Oplossen van niet afgestemd menselijk gebruik, Geen extra oppervlakte leefgebied nodig naast de vooropgestelde extra oppervlaktes Europees te beschermen habitats en leefgebied van andere Europees te beschermen soorten en de algemene kwaliteitsverbetering ten gevolge van het huidige milieubeleid.

Numenius arquata - Wulp

thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal	=	behoud van het huidig areaal
Populatie	=	behoud van de huidige populatie van minimaal 3.600 exemplaren
Kwaliteit	↑	Oplossen van verstoring van de waterhuishouding, niet afgestemd menselijk gebruik, Geen extra oppervlakte leefgebied nodig naast de vooropgestelde extra oppervlaktes Europees te beschermen habitats en leefgebied van andere Europees te beschermen soorten en de algemene kwaliteitsverbetering ten gevolge van het huidige milieubeleid.

Numenius phaeopus - Regenwulp

thema	doel	Omschrijving van het doel

Areaal	=	behoud van het huidig areaal
Populatie		
Kwaliteit	↑	Oplossen van verstoring van de waterhuishouding, niet afgestemd menselijk gebruik, vegetatiewijziging, tekort aan kwaliteit van het leefgebied, Geen extra oppervlakte leefgebied nodig naast de vooropgestelde extra oppervlaktes Europees te beschermen habitats en leefgebied van andere Europees te beschermen soorten en de algemene kwaliteitsverbetering ten gevolge van het huidige milieubeleid.

Tadorna tadorna - Bergeend

thema	doel	Omschrijving van het doel
Areaal	=	behoud van het huidig areaal
Populatie	=	behoud van de huidige populatie van minimaal 3.900 exemplaren
Kwaliteit	↑	Oplossen van verstoring van de waterhuishouding, niet afgestemd menselijk gebruik, Geen extra oppervlakte leefgebied nodig naast de vooropgestelde extra oppervlaktes Europees te beschermen habitats en leefgebied van andere Europees te beschermen soorten en de algemene kwaliteitsverbetering ten gevolge van het huidige milieubeleid.

Gezien om gevoegd te worden bij besluit van de Vlaamse Regering van <datum> tot principiële vaststelling van gewestelijke instandhoudingsdoelstellingen voor Europees te beschermen soorten en habitats.

Brussel, <datum>,

De minister-president van de Vlaamse Regering,

Kris PEETERS

De Vlaamse minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur,

Hilde CREVITS